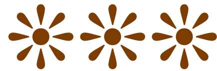
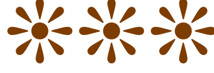

Fatih Sultan Mehmed’in Ayasofya Vakfiyesi *

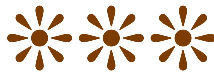
** Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü’nde Bulunan Ayasofya İle İlgili Arapça Vakfiye’nin Tercümesi*
Kaynak: Ahmet Akgündüz-Said Öztürk-Yaşar Baş, Üç devirde bir mabed Ayasofya.
İstanbul: Osmanlı Araştırmaları Vakfı, 2005, s. 256-313.

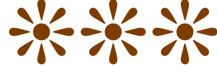

Kaynak: FSMVÜ Ayasofya Özel Sayısı
Düzenleyen: https://twitter.com/rafbekcisi

[1] Bismillahirrahmanirrahîm
Allah'ın en yüce ismiyle başlanır ve onun âlî zikriyle başarıya ulaşılır.
Hamd Ol Allah'a olsun ki; insan nev'inden bir kısım fertleri irâde-i ilâhiyyesiyle adalet ve ihsan yolunda gitmeğe tam olarak muvaffak eylemiş; cenneti, ilimler ve hayırlı amellerle nefsini tezkiye edip kemale erdirerek ona tevelli eden âbid kullarına layık bir vaki eylemiştir. Onun nimetleri, tahdit ile ihata etmekten yüce ve saymakla hasr etmekten âlîdir. "O öyle bir ilâhtır ki, kullar ümitlerini kesmişken feyzini (yağmuru) indirir ve rahmetini her tarafa neşreder; kullarının velisi (sahibi) [2] ve en çok hamde layık olan Hamîd'dir (Şûra, 42/28)". O, kendisine sadaka-i cariye ile yaklaşmak isteyenlere ecir ve mükafatını tam olarak vermiş ve onlara kapıları kendilerine tamamen açık olarak altlarından nehirler akan Adn Cennetlerini hazırlamıştır (Sad, 38/50)". O Allah'a ni'metlerine karşılık gelebilecek şekilde bir hamd ile hamd etmek ve bize ettiği keremine denk olabilecek bir şükürle şükretmek istiyoruz. Bunu yaparken de hakkıyla O'na hamd edebilmekten ve şükrünün hakkını yerine getirebilmekten aciz olduğumuzu itiraf ediyor ve Arap ve Acem'in seyyidi olan Hz. Peygamber'in söylediği şu kelâmı söylemekle yetiniyoruz: Ey Allah'ımız! Seni bütün kusur ve eksikliklerden teşbih ve tenzih ediyoruz. Seni şanına layık bir ma'rifetle tanıyamadık. Ey Allahımız! Seni bütün kusur ve eksikliklerden teşbih ve tenzih ediyoruz. Sana ni'metlerine karşılık gelecek şekilde hakkıyla şükredemedik. Salât ve selam, Allah'ın kendisinin kendi nusreti ve mü'minlerle teyid eylediği; mü'minlere Allah'ın ayetlerini okuyan, daha evvel açık bir dalâlette olsalar bile onlara Kitab-ı İlâhî olan Kur'an'ı ve hikmeti öğreten; nebi ve resullerin seyyidi olan; Allah'ın [3] "Seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik (Enbiya, 21/107)" iltifatına mazhar olan ümmi peygambere olsun. O'nun maddi ve manevî kirlerden uzak ve yüce kalan, Allah'ın kendilerinden maddi ve manevi kirleri giderdiği ve onları manen ve maddeten tathir ettiği zeki ve zarif âline de olsun. Ayrıca, O'nun hayırlı ve büyük olan sahabelerine, iyi ve kerîm olan etbâ'ına da olsun. Besmele, hamdele ve salveleden sonra; her iz'an ve akıl sahibi olanlar ile edeb ve irfan sahibi bulunan insanlara vazıh ve aşikârdır ki, şer'-i sahih (doğru din) ve dürüst akıl göstermektedir ki, insanın ebedî saadeti ve nefsin sermedi siyâdeti, kendisi için doğru ve hayırlı olanı bilmesi ve onunla amel etmesidir. Aynı şekilde iz'an ve idrâki bütün akıllara gerekli olan şer'-i şerifde burhan (şer'î delil) ile sabittir ki, sadaka-i câriye, en güzel hayrattandır ve özellikle de şer'î işlerde, hakiki ilimler ile kudsî ma'rifetlerin tahsilinde [4] kendisinden yararlanılan sadakalar, en güzel olanlarıdır. Tâ'atlere ve ibadetlere, hakiki ilim ve kemalâtı elde etmeye davet edenlerden; bununla da kalmayıp ibadet, ilim ve kemal sahiplerine her çeşit nimetleri ve her türlü imkânları hazırlayanlardan; onlar için temelleri semanın kutrundan daha uzun olan mescidler ve ma'bedler inşâ eden; binaları yüksek, harîmleri geniş, kabları bol ve görevlileri kerîm olan medreseler ve hângâhlar yapandan daha güzel amelli kim olabilir?
Yukarıda işaret olunan bu güzel amelleri ifa etme muvaffakiyeti, aşağıdaki vasıflara sahip olan Fâtih Sultan Muhammed'e; Allah'ın

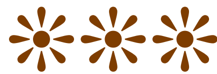

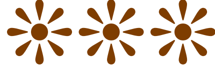
kendisine geniş lutfüyle ni'metler ve büyük saltanat ihsan eylediği; kendisine hikmet-i hükümet bağışlayarak "Kime hikmet verilir ise, ona hayr-ı kesir verilmiştir" (Bakara, 2/269) sırrına mazhar eylediği; kendisini katında sağlam bir ip olan Din-i Mübini'ni te'yidde [5] ve kâfirler ile inatçı münafıkların hilelerini darmadağın etmekte muvaffak kıldığı ve de kılıcı ve oku vasıtasıyla Rum diyarını küfrün zulümatından temizleyerek yerine adalet ve ihsanı ile emniyet, emân, uğur ve iman dolduran Sultan-ı A'zam, Hâkân-ı A'del ve A'lem, bütün milletlerin hakimiyetlerini elinde bulunduran, cömertlik ve kerem mertebelerinin en yükseğine ulaşmakta eşi olmayan; bütün insanların zimmetlerine ona itâ'at ve ittiba' farz olan; manasız, boş ve gereksiz işlerden nefret eden, âli himmetleri seven, zamanın biriciği, asrının eşsiz devlet adamı, galibiyet ve zaferin yularlarını elinde tutan, ay ve güneşin üçüncü arkadaşı, Ömer bin Hattab ve Ömer bin Abdülaziz'in eserlerini takip ve ihya eden, kudsî bir nefse, manevî ünsiyete vesile olan ke-mâlâta ve melekî melekelere malik olan, daha evvel kâfirlerden başka sakinleri bulunmayan Memâlik-i Rumiye'nin en uzak köşelerine kadar i'lây-ı kelimetüllah vazifesini ifa eden; Kadir ve kıymet açısından o güneş ise, diğer melikler sadece yıldızlardır. Cömertlik ve keremde o deniz ise, diğerleri denizinsuyunu taşıyan arklardır.[6] Eğer denilse ki, güneş her tarafı nurlandırıyor; güneşin verdiği ışık onun parlak fikrinin yanında sönük kalır; müşteri yıldızının onun isabetli re'yinden sa'âdet satın alması gerekir. Sakın sakın! Güneş batıyor diye, mekârim-i âdâb ve mehâsin-i ahlakda onun batmakla lekeli bir güneş olduğunu tevehhüm etmeyesin ve onu çevresinde yıldızlar bulunmayan, batmaya ve sönmeye mahkûm müşteri yıldızı zannetmeyesin!

Şiir:

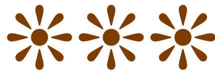
Onu az da olsa sicim gibi dökülen yağmurun sesi anlatıyor.
Eğer yağmurun damlaları altın olarak dökülür.
Zaman ona ihanet etmez de güneş dile gelir konuşur.
Arslan eğer susar ve deniz de tatlı olursa.

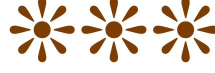
Mescid ve medreselerin temellerini imar eden; heykeller ve kiliselerin binalarını tahrip eden; "Mallarını Allah yolunda harcayanların misali, yedi başak verip her başağında yüz dane bulunan danenin haline benzer. Allah dilediğine kat kat fazlasını da verir. Allah ihsanı bol olan, hakkıyla bilendir (Bakara, 2/261)" ayetinde vârid olan misalin en güzeli; İskender zamanından bu vakte değin zamanın benzeri bir saltanat ve mülkü kendisine asla vermediği; adalet, iyilik, fazl, ihsan, ilim ve irfan meydanlarında yarış çizgilerini [7] en evvel geçen; kendi zamanı içinde olan güzelliklerin en güzeli, emniyet ve emânın naşiri; Osmanoğulları'nın ikbal bayraklarını yükseklere çıkaran; yani Âl-i Osman'ın yedinci ceddi ve bu sebeple de kendisine dördüncü feleğin izzeti karşısında itaatle eğildiği, öyle şanlı ve şerefli birisi ki, katında başka şeref sahiplerinin şerefi işe yaramaz, onun ihsanı olmadan başka ihsanlar fayda vermez; ancak onun hizmetinde bulunmak

şeref kazandırır; öyle bir kahraman oğlu kahramandır ki, konuşma sırasında onun ve bahtiyar ceddinin zikri geçtiğinde, karihalar şu doğru söz ve yepyeni şiir gelir:
Dediler ki, Ebü'1-Feth Osman'ın neslindendir. Dedim ki, Hayır hayır, ömrüme yemin ederim ki, ancak Osman onun neslindendir. Gerçi nice babalar vardır ki, şeref sahibi oğlu ile adı yücelmiştir. Nasıl ki, Adnan'ın adı Resulüllah ile yükseldiği gibi.
Emîr'ül-mü'minîn, imam'ül-müslimîn, [8] gazi ve mücahidlerin seyyidi, Rabb'ül-âlemin olan Allah'ın teyidine mazhar, Samed, Müheymin ve Mennân olan Allah'a güvenen, saltanat, hilâfet, devlet, dünya ve din semâsının güneşi Ebü'1-Feth ve'n-Nasr Sultan Muhammed Hân- Allah Sübhânehû mülkünü ve saltanatını ebed'ül-âbâda kadar baki kılsın, fazl u ihsanı ile onun yardımcılarını ve destekçilerini, Allah yeryüzüne ve üzerinde bulunan her şeye vâris oluncaya kadar ki, O, en hayırlı vârisdir, aziz ve galib eylesin, onun din yolunda hakkıyla cihad eden büyük baba ve dedelerine mağfiret eylesin; özellikle onların arasından onun hüş-yar babası büyük ve şevketli sultan, Arap ve Acem'in meliklerinin efendisi; yeşil kılıcı ile sarıoğullarının boyunlarını kıran; kırmızı ve siyah olanlara gönderilen Peygamber'in dinini teyid eden; "Şüphesiz Allah adalet ve iyilikle emreder" (Nahl, 90) nassının emrine [9] uyan Murad Hân babası büyük, bahtiyar, şehid, mağfur, hayırları kabul edilen, şerefli ve Allah tarafından teyid edilen Sultan Muhammed'e ziyâde rahmet ve mağfiret eylesin-.Bu mücahid ve yüce Sultan Hazretleri -Âlemlerden onun yüce gölgeleri kalkmasın, harpler ona eğerini düşürtmesin, dünya ona firak acısını tattırmasın- Din-i Mübin'i bazen kılıç ve oklarıyla ve bazen da hüccet ve burhan ile teyid etmekte; Rabbinin yoluna hikmet, güzel mev'ıze, en güzel ve en layık bir metod olan mücâ-hede ile davet etmektedir. Buna en büyük delillerden biri, onun -Allah adalet ve merhametinin gölgesini ebedileştirsin, hilâfet ve saltanatının şerefini kat kat arttırsın- daha evvel küfür, küfran, zulüm ve udvân ile dolu olan ve Kostantiniyye denilen kale gibi şehri feth etmesidir ki, [10] daha evvel bu şehirde sakin olan kâfirler, Allah'ın hak da'vetine icabet etmeyen, mü'min olmayan, Müslümanlar'a kendi elleriyle ve itâ'at ederek cizye vermeyen, Müslümanlar'a savaş ve cidal yoluyla ta'arruz eyleyen, şehirlerde ve kullar arasında anarşi çıkarmak için tedhiş estiren ve de daha evvel çok sayıda melikler ve sultânlar fethine teveccüh etmesine rağman onlara fethi mümkün olmayıp elleri boş döndükleri beldelerinin kale gibi oluşuna ve kalelerinin ve surlarının sağlamlığına güvenen ve bundan kuvvet alan şımarık kimselerdi. Böyle bir beldeyi fetih gibi büyük bir nimet, çok azametli bir ihsan, yüce bir zafer, şerefli ve yüksek bir mertebe ve Allah tarafından verilen böyle değerli bir mevhibe, Allah'ın büyük bir fazlı ve azametli bir feyzidir. Allah, bu feyzini ve fazlını, mü'minlere karşı şefkatli ve merhametli olan bu Sultan'a tahsis eylemiştir. "Fazl u ihsan Allah'ın elindedir; dilediğine ihsan eder; Allah büyük fazıl ve ihsan sahibidir (Âl-i İmrân, 3/73)".
[11] Sonra bu beldenin fethi, şerî'atın mahiyetini, sünnetin ruhunu, canların kanlarını, malların nemalarını, haremlerin ırzını ve namusunu koruyacak özelliklere sahip bir fetihtir.

Allah, bu fetihle, bütün Müslüman beldelere yeniden yaratılmış gibi yeni bir ruh ihsan eylemiş; insanlar bu fethin uğurlanyla yeniden taze bir hayat bulmuşlardır.

Bu feth-i mübîn -Allah'a hamd olsun- ilahi bir lütuf olarak bu büyük şanlı Sultan'a nasib olunca, -Allah, devlet çadırının iplerini devam ve ebediyet kazıklarına bağlasın, onun yükseliş günlerini kemal ve tamamiyet ile beraber kılsın ve de onun haşmetli günlerini zeval ve çöküşten muhafaza eylesin- ki, bu fetih karşısında sadece bir olan Allah'a hamd ederiz ki, va'dinde sâdık çıkmış, kuluna nusret vermiş, askerini galip ve düşmanlarını tek başına mağlup ve perişan eylemiştir, feth-i mübinden hemen sonra, küçük cihâddan büyük cihâda dönmüştür. [12] Nefsin güzel ahlak ile tehzibi ve nefsin kuvvelerinin te'dibi demek olan büyük cihad, asıl zor ve acı olandır. Fetihten sonra Sultan-ı A'zam, feth edilen beldede bulunan çok sayıda kiliseyi, tevâbi'i ile birlikte, biraz sonra geleceği üzere, şer'-i şerife uygun ve sahih bir tarzda vakıf yapmıştır.

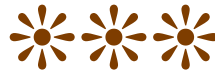
1. Bu hayra tahsis edilen yerlerden biri, Kostantiniyye beldesinin içinde bulunan, saltanat için ibka olunan Kal'a-i Sultaniye-i Cedîde'ye (Yeni Saraya) yakın yerde bulunan ve çok büyük ilâhî te-yidlerle müeyyed olan Kostantiniyye fâtihinin manevi gölgesinde, yüksek meziyetler ve mevhibelerle çepeçevre sarılan ve *Aya-sofya* diye isimlendirilen nefis kilisedir.

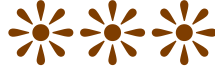
Sınırları: Ayasofya Kilisesi, doğudan, Yeni KaFa'nın suruna bitişik Sultanın kendisi için ayırdığı boş arazi-i sultaniye ve Kenise-i Sultanî ile sınırlıdır; kıble cihetinden, umumi yol ile (tarik-i am), [13] Ahmed bin İsmail'in binası, Musa bin İlyas'ın binası, azad-lı kölelerinden Yusuf bin Abdullah'ın binası ve Hasan bin Ahi Mahmud'un binasına bakmaktadır; batıdan, adı geçen Ayasofya Camii imamının oturması için tahsis edilen ve vakf-ı sultanî olan menzile, Terzi Ali bin Hamza'nın binasına, Dellal Mustafa bin İshak'ın binasına ve eskiden Kenise-i Sultanî olup da fetihden sonra saatçi Hamza Bali bin Hacı Muhammed'in oturduğu binaya bakmaktadır; kuzeyden, Ayasofya ile Tetimme-i Ayasofya adı verilen medrese arasında bulunan üstü örtülü umumi yola ve Sultan Muhammed Hân bin Sultan Bayezid Hân'ın - Allah kabirlerini hoş eylesin- kızı Selçuk Hâtûn[120] mülkü ile sınırlıdır.

2. Bunlardan biri de, Kostantiniyye'de, Mevlânâ Zeyrek Mahallesi denilen mahallede bulunan ve *Zeyrek Camii* adı verilen kilisedir ki, doğudan taraf-ı saltanat için tahsis edilen boş arazi; kıble tarafından umumi yol; batıdan Zeyrek Medresesi Odaları denilen hücrelerin sahnı ve kuzeyden ise, zikredilen odaların bir kısmı ile sınırlıdır[121]. Fâtih bu kiliseyi içinde cumaların ve cemaatle beş vaktin kılındığı bir mescid haline getirmiştir. [14]

3. Bunlardan biri de, *Dârü'l-Feth Galata'da,* İskele Kapısı'na yakın Hacı Hamza Mahallesi'nde bulunan kilisedir ki, [15] Hris-tiyanlar nezdinde *Mesadomenko Kilisesi* diye bilinmektedir ve kuzeyden ve doğudan umumi yol, kıble tarafından özel yol, doğudan Cenderecioğlu diye bilinen Hoca Muhyiddin bin Hoca Şemseddin'in mülkü ve Dershane demekle meşhur bahçe ve Nakışlı Kilise dedikleri kilise ile sınırlıdır[122].

4. Bunlardan birisi de Kostantiniyye tevâbi'inden *Silivri* diye bilinen kal'a içinde bulunan kilisedir ki, doğudan Tüccar Nasuh

bin İlyas mülkü, kuzeyden Kâdî Kasım oğlu Musa Çelebi mülkü, batıdan ve güneyden umumi yol ile sınırlıdır. Ebül-Feth Muhammed, zikredilen bu dört kiliseyi, içinde cum'aların ve cemaatle beş vakit namazın kılındığı, ibâdet ve ta'at ile sa'âdet-i ebediyenin elde edildiği mescidler haline getirmiştir[123].

[16] 5. Bunlardan biri de, Kostantiniyye içinde *Eski imaret* diye adlandırılan mahallede bulunan *Eski İmaret Kilisesfdir* ki, doğudan taraf-ı saltanat için terk edilen boş arazi, kıble tarafından ve kuzeyden *Eski İmaret Odaları* diye bilinen hücreler ve batıdan da zikredilen hücreler arasında bulunan boş şahın ile sınırlıdır. Ebül-Feth Muhammed, bu kiliseyi de içinde beş vakit namazın kılınacağı mescid haline getirmiştir[124].

6. Bunlardan biri de, yine Kostantiniyye'nin içinde yer alan ve *Kalenderhane* diye bilinen kilisedir ki, yerinin şöhretinden dolayı, tarif ve tahdidden müstağnidir. Burayı, fakirlere, yoksullara, şehre gelen giden misafirlere vakıf olarak tahsis etmiştir[125].

7. Bütün bunlardan sonra, çok sayıda fazilet ve kemalinden çok az bir kısmına yukarıda işaret olunan bu meşhur büyük Emîr -Allah saltanatını bütün insanların toplanacağı ve bir araya geleceği kıyamet gününe kadar ebedileştirsin- sadece ve sadece Allah rızasını gözeterek, sevabını dileyerek ve O'nun azabının eleminden kaçabilmek ümidiyle, Kostantiniyye şehrinin ortasında, şu anda *Yeni Cami Mahallesi* diye bilinen yerde, binası yüksek, temelleri görülmemiş şekilde muazzam, duvarları sağlam, san'at güzelliğinde ve sağlamlücta kemal noktasına ulaşmış, camilerde bulunması gereken her şeyi içinde bulunduran, içinde gönüllerin arzuladığı, gözlere zevk veren ve dinleyenleri doyuran herşey bulunan, şehirlerdeki mescidler arasında bedenlerin temel a'za-ları gibi yer tutan, tarif ve tahdidden müstağni bir cami daha inşa eylemiştir.

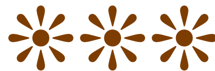
8. Bu mescidin çevresinde *sekiz medrese (Medâris-i Semâniye)* inşa buyurmuşlardır ki, bu medreselerin her bir köşesi, yüksek bir cennet ve devamlı sünbüllenen bir bahçe gibidir. Kim bu bahçelere fazilet ve ilim kazanmak isti'dadı ile girerse, o memnu ve mesrur bir hayata girmiş olacaktır ve kim ki fıtratındaki ve kabiliyetindeki eksiklik sebebiyle bu medreselere giremezse, onun barınacak yeri yoktur, sonu uçurumdur.

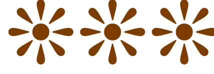
9. Bu yüksek seviyedeki sekiz medreseden her birinin arkasına da, onlardan daha küçük olan ve *Tetimme* diye adlandırılan birer medrese daha inşa eylemiştir ki, bunlar tamamıyla insanlar arasında çok meşhur olduğundan tarif ve tahdidden müstağnidir. Nasıl meşhur olmasınlar ki, mesele dağın tepesindeki ateşten daha belirgindir.

10. Zikredilen Yeni Cami'nin batı tarafında, Sahn-ı Semân denilen yüksek medreselerin müderrislerine ve buralarda sakin olan talebelere vakfedilmiş vakıf kitapların muhafaza edileceği bir *mahzen* daha bina etmişlerdir.

Bu kal'a gibi olan şehirde - bu şehir, saltanatının ve şahsiyetinin büyüklüğünün hülleleri vakar ve sekînet ile süslenmiş olan Fâtih'inin gölgesi altında, bütün güzellikleri ve süsleri ile çevrelenmiş olarak varlığını devam ettirsin- iki geniş ve yüksek bina daha inşa eylemiştir.

11. Bunlardan biri, hastalar için teşkil olunan *Dârü'ş-Şifa'dır.*

Burası o kadar güzel bir binadır ki, oraya giren sevdiği ve istediği herşeyi içinde bulabilir. Havası güzel, suyu tatlı, binası narin ve latif, içindeki görevliler sevimlidir. Burada içinde insanlar için her şifanın bulunduğu türlü türlü meşrubat ve ayaktan başa kadar bütün hastalıklara sıhhat verecek her türlü ilaç bulunmaktadır.

12. Kalitede, değerde, güzellikte ve sevimlilikte Dârü'ş-Şifa binasına mümasil bir diğer bina da, Kostantiniyye şehrine gelecek misafirlerin konaklaması için tahsis edilen *Dârü'z-Zıyâfe'dir.*

Bu iki binadan birincisi, *Dârü'ş-Şifa* diye adlandırılmıştır, ikincisi de *İmâret-i Sultaniye* diye isimlendirilmiştir. Bunlar çok meşhur olduğundan iki kardeş gibidirler ve bu sebeple tarif ve tahdidden müstağnidirler.

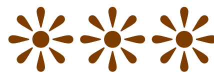
13. Ve daha sonra *Kule-i Cedide* dedikleri *Rumelihisarı'de,* insanları burada Cuma ve beş vakit namazı kılmaları için bir cami ve mescid inşa buyurmuşlardır.

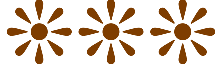
Daha sonra, bu zikredilen mescidler, hangâhlar ve medreselerin imar ve inşası tamamlandıktan sonra, Yüce Sultan Hazretleri, -Saltanatı, teyidatı sübhaniyye ile ile'1-ebed devam eylesin- [17] bunlardan her birini, sırf Allah rızasını tahsil ve "Allah'a kalb-i selim ile gelenler dışında, malın mülkün ve evladın asla fayda vermeyeceği günde" ebedi Cennet nimetlerine kavuşmak ümidiyle, ehil olanlara, şer'î hükümlere uygun ve sahih bir surette vakıf, kesin, lâzım ve vazgeçilemez bir tarzda tasadduk eylemiştir. Yaptığı bu vakıf ve tasadduk, işlemi geçerli kılacak bütün şartları haiz olduğu gibi, vakıf işlemini bozacak hallerden ve bozucu şartlardan da uzaktır.

Kâdî de, bunun üzerine yapılan vakfın, şer'-i şerif -Şari'ine en faziletli salatlar ve en mükemmel tahiyyatlar olsun- ve din-i mübin-i İslam'daki hükümlere uygun olarak, geçerliliğine ve bağlayıcılığına (sıhhatine ve lüzumuna) karar vermiştir. *Mescidler,* bütün müslüman kadın ve erkekler ile mü'min kadın ve erkeklere; hangâhlar ise, bunlardan *Dârü'ş-Şifa* diye adlandırılanı müslüman ve mü'minlerden tedavisi mümkün bir hastalığa mübtela olmakla tedaviye muhtaç olanlara; *İmâret-i Sultaniy e* diye adlandırılan kısım şehre gelip giden Müslüman misafirlere vakfedilmiştir.

[18] Yüksek medreseleri, şer'î ve aklî ilimlerden istifade edebilecek ve burada kalacak olan talebeler ile aklî ve naklî ilimlere vâkıf olup da tedris ve talim sırasında medreselerde hazır bulunması gereken müderrislere vakf eylemiştir[126]. Küçük medreseleri ise, yüksek medreselerde sakin olan talebelerden istifade edeceklere vakf eylemiştir. Allah vakfeden mumaileyhe en güzel şekilde ihsanda bulunsun, hasenatını en güzel tarzda kabul eylesin, gizli ve açık işlediği bütün salih amellerini en hayırlı şekilde mükâfatlandırsın.

Daha sonra, vakfeden, -Allah mülkünü ve saltanatını bakileştirsin, fazl u ihsan ile onun yardımcılarını ve destekçilerini aziz kılsın-, bu hüccet-i şer'iyede ve dinî vesikada yani vakfiyede zikredilen mescidler, hangâhlar ve medreselere, biraz sonra zikredilecek olan emlaki, akarları, köyleri (kura)[127], değirmenler, tarlalar, otlaklar, menziller ve saire vakıf ve tasadduk eylemiştir. [19] /. *Vakfedilen Köyler ve Tarlalar (Kura ve Mezari'-i Mevku-fe ki, Arazi-i Mevkûfe diye de bilinir ve tahsisat kabilinden vakıflardır)*™

Mütevelli için günlük elli akçe tahsis eylemiştir. Ayrıca güvenilir, dindar ve muhasebe işlerinden anlayan birisinin de kâtib olarak tayin edilmesini şart koşmuştur ki, yukarıda zikredilen vakıflara ait vakıf akarların muhasebelerini ihtiva eden muhasebe defterlerini yazsın; ayrıntılı olarak günlük olayları ihtiva eden Rüznâmçe Defterleri'ni tedvin eylesin; bu defterler sebebiyle senenin her gününde vakıf bütçesine giren ve çıkanı yani gelir ve gideri her an takip edebilsin. Her senenin defterleri kâtibin mührüyle mühürlenerek bir kese içine kona ve vakıf mütevellisine arz edilerek bir sandukçada muhafaza edile. Kâtip için günlük on akçe tahsis kılmıştır.

Mütevellinin tasarrufunda bulunan vakıf akarlardan elde edilen hasılat, yukarıda zikr ve tayin edilen vezâif ve ihrâcât'a[214] yeterli gelmezse, [147] adı geçen mütevelli ihtiyacı karşılayacak meblağı Ayasofya mütevellisinden alacak ve deftere alınan meblağı, nasıl ve nereye sarfedildiğini aynen yazacaktır.

6. Ayasofya Camii İle Alakalı Vâkıfın Şartları ve Vakfın Vazifeleri

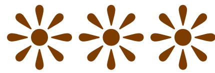
Sonra vâkıf, -Allah mülkünü daim kılsın- Ayasofya Camii için şöyle şart koştular ki; Ayasofya Camii'ne, yukarıda zikri geçen vasıflarla muttasıf bir hatib tayin edilsin ki, Cuma günleri hatibliği yapsın ve Cuma namazı imamlığını ifa etsin. Bu hatibe günlük 15 akçe tahsis kılmıştır. Salih bir kişi imam olsun, her gün beş vakit namazda insanlara imamlık yapsın. Bunun için de günlük 15 akçe tahsis eylemiştir. İmamın şer'an imamlar için aranan şart ve vasıflara sahip olması ve adı geçen camide Kur'an okuyan hafızların reisliği görevini de üstlensin (reis'ül-huffâz) ve bu tasarrufu sebebiyle kendisine günlük altı akçe daha tahsis edilmiştir. Ancak bu tasarrufta bulunabilmesi için, ilm-i kıraati bilmesi ve Kur'an hıfzında yüksek bir derecede bulunması şarttır.

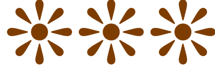
Reisü'l-huffaz dışında Mushaf'a müracaat etmeden Kur'an kıraatini rahatlıkla yapabilen ve tecvid ilmine vâkıf olan dokuz aded hafız olsun. Bunların her birisi için de günlük beş akçe tahsis kılmıştır.

[148] Salâhat ve dürüstlükle mevsuf yirmi nefer kurra da olsun ki, bunlar her öğle namazından sonra Ayasofya Camii'nde hazır bulunup, camide bulunan mushaflardan Allah'ın Kitabı'nda bulunan 30 cüz'den her biri bir cüz okusunlar. Bunların her birisi için de günlük ikişer dirhem tahsis kılmıştır. Ayasofya Camii'nde yirmi salih kişi her öğle namazından sonra hazır bulunsun, tehlil ve tesbihde bulunarak sevabını vâkıfa -Allah, mülkünü daim etsin- ve onun büyük ecdadı ve kıymetli seleflerine -Allah Dar'üs-Selam olan Cennette derecelerini yükseltsin-bağışlasın. İçlerinden birisi reisleri olsun. Reisleri için günlük üç akçe ve onun haricindekiler için ise günlük iki akçe tahsis kılmıştır.

Salih altı kişi de, her gün beş vakit namazda nöbetleşe olarak ezan okumak üzere mü'ezzin olarak bulunsun. Namaz vakitlerini bilen insanlardan olsunlar. Bunların her biri için günlük beş akçe tahsis kılınmıştır.

Bir kişi de mu'arrif olsun ki, emsali mu'arriflerin ifa edegeldikleri örf ve âdetleri yerine getirsin; namazın akabinde vâkfa -Allah

28. Biri dahi Vize'ye bağlı Klavrı Köyü'nde bulunan Başağa Çel-tükçi denilen çiftliktir.

Bütün bunlar, *kırk aded* akar eylemektedir[129]; bazdan tahdid ve tarifden müstağnidir; bazılarının sınırları, yukarıda zikredilen mescid ve hangâhlara vakfedilen emlâkin bütün ayrıntılarının kaydedildiği Evkaf defterinde zikredilmiştir.

2. Vakıf Çarşılar (Esvâk-ı Mevkuf e)

1. Vakıf akarlardan biri Bezzâzistân'dır ki, Bezzâziye Dükkanları denir. Kostantiniyye şehrinin -Her türlü beladan ilelebed mahfuz kalsın- içinde merhum Mahmud Paşa İmâreti'nin yakınında, Çakır Ağa Mescidi Mahallesi'nde bulunmaktadır. [23] 118 sandığı müştemil olup kendisine bitişik olan dükkânları, içinde bez-zazların, takyecilerin ve terziler ile benzeri diğer esnafın oturduğu çevrede bina edilmiş dükkânları ve de Bit Pazarı denilen dükkânlar bu Bezzâzistâna tabidir. Dükkânların tamamı 849 aded-dir. Sınırları da adı geçen Evkaf Defteri'nde zikredilmiştir[130].

2. Bunlardan biri de *Sultan Pazarı* diye isimlendirilen *Sûk-ı Kebîr* yani *Büyük Çarşı'dır* ki, inşa buyurdukları Yeni Cami'nin yakınlarında ve Kostantiniyye şehrinin -her türlü rezil ve aşağılık şeylerden korunsun ve her türlü fazilet ve meziyetle bezensin- tam ortasında bulunmakta; çevresi medreselerle çevrilmiş olup çok sayıda hücreleri ve dükkânları içinde bulundurmaktadır. Bu çarşıdaki dükkânların sayısı, 286 aded ve hücrelerin sayısı ise 33 adeddir[131].

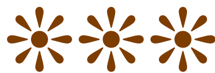
[24] 3. Bunlardan biri de, yine Kostantiniyye'de *Mahmud Paşa Dükkânları* denilen Pazardır ki, merhum Mahmud Paşa İmâreti'nin yakınında bulunmaktadır. Bu çarşı, üç blok halindedir; bir kısmı diğerine mukabildir. Bu dükkânların arkasında ve çevrelerinde bulunan dükkânlar da vakfa tabidir. Tamamı 265 dükkândır ve sınırları Evkaf Defterinde kayıtlıdır[132]. 4. Bunlardan biri de yine, Kostantiniyye'de, *Saraçlar Çarşısı* dedikleri pazardır ki, Canalıcı Kilisesi Mahallesi'nde bulunmaktadır[133] ve bu çarşı pest bir mahalde bulunmakla bir gayri mahalle düşmüştür. 110 dükkânı muhtevi olup bunlarda saraçlar oturmaktadır[134].

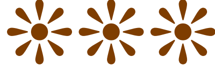
3. Vakıf Hanlar (Hanât-ı Mevkufe— Misafirler İçin Vakfedilmiştir

1. Bunlardan biri Han-ı Sultanî'dir ki, alt ve üst katlar şeklinde 98 hücreyi müştemildir. Kostantiniyye'de Bey Kârbansarayı diye bi-linmekte ve Mahmud Paşa Hamamı yakınında, Dâye Hâtûn Mescidi Mahallesi'nde bulunmaktadır. [25] Etrafında bulunan 42 aded dükkân da bu hana bağlıdır[135].

2. Bunlardan biri de, *Bodrum Kârbansarayı* demekle bilinen handır ve Konstantınıyye'de Eski Saray denilen Saray-ı Âmire-i Sultanî civarında bulunmaktadır. Üst ve alt kat şeklinde 31 hücreyi müştemildir. Duvarına bitişik olan 14 bab dükkân ve haricinde karbansaraya bitişik olarak bulunan 9 bab hücre de mezkûr vakfa bağlıdır[136].

3. Bunlardan biri de, yine Kostantiniyye'de Kalealtı Mahallesi'nde bulunan ve *Yemiş Kapanı* adıyla bilinen handır. Alt katta 11 mahzeni ve üstte ise 16 hücreyi müştemildir. Ayrıca hana bi-tişik olan 16 dükkân da vakfa aittir[137].

4. Vakıf Hamamlar (Adı geçen imaretlere vakfedilen Hama-mat-ı Mevkufe

[26] Bunlardan biri, İskeleye yakın olan Kalealtında bulunan hamamdır.

Biri de, Alaca Hamam demekle marufdur[138]. Biri de, Yahudiler Hamamı diye bilinmektedir. Biri de, Sinan Paşa Hamamı diye marufdur. Biri de, Alaca Hamamı diye marufdur. Biri de, Sırt Hamamı diye bilinmektedir. Biri de Ahmed Paşa hamamı diye marufdur. Biri de, Kazasker Hamamı diye marufdur.

Biri de Merhum Mehmed Paşa Mahallesi'nde bulunan Mehmed Paşa hamamıdır.

Biri de, Azebler Hamamı diye bilinmektedir[139]. Biri de, Balat Kapısı diye adlandırılan hamamdır. Biri de, Çavuşbaşı Hamamı diye bilinmektedir. Biri de, Külle Hamamı diye marufdur.

Biri de, yukarıda zikri geçen Yeni Cami'nin yanında bulunan hamamdır.

Bütün bu hamamlar, tamamen Kostantiniyye'nin içinde bulunan hamamlardır.

Galata'da bulunan vakıf hamamlar işe şöyledir: Bunlardan biri Bakırcı Süleyman Mahallesi'nde bulunan ve Direklice Hamam dedikleri hamamdır. [27] Biri de, Cami Mahallesi'nde, bulunan hamamdır. Biri de, Tophane Kapısına yakın Karaköy Mahallesi'nde bulunan hamamdır.

5. Diğer Vakıf Akarlara Gelince;

Bunlardan bir kısmı Kostantiniyye'de ve bir kısmı da Galata'da bulunmaktadır.

5.1. Kostantiniyye'de bulunan vakıf akarlar

Bunlardan biri, Saraçlar Çarşısı yakınında, Üstad Ayaş Mescidi Mahallesi'nde bulunan ve Beylik Dükkânlar diye bilinen 35 dükkândır[140].

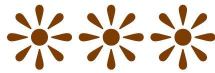
Biri de, yine Üstad Ayaş Mescidi Mahallesi'nde Kazasker Dolabı diye bilinen dolap yanında bulunan 8 dükkândır[141]. Biri de, acemi yeniçerilerin meskeni olup, Eski Odalar diye bilinen mekâna yakın birbirine bitişik 10 dükkândır. Biri de, Kazasker Hamamı diye bilinen hamamın yakınında, yer alan 11 dükkândır.

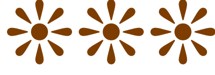
[28] Biri de, Künfoz (Kinigos) Kapısı Çarşısı'nda bulunan 22 dükkândır.

Biri de, deniz sahilinde ve kale dışında bulunan ve debbağlar sakin olmakla Debbâğhâne diye bilinen 27 dükkândır. Biri de, denize yakın bir mahalde ve Silahhâne diye bilinen 32 dükkândır[142].

Biri de, Ayasofya diye bilinen eski Büyük Cami Çarşısı'nda (Sûk-ı Cami'-i Kebiri-i Atik) bulunan 39 dükkândır. Biri de, Ayasofya Mahallesi'nde[143], zikr olunan Ayasofya Çarşısına yakın iki zemin kat ev ile çevresi duvarla çevrilmiş bir ön bahçeyi havi (muhavveta) bir bab menzildir.

Biri dahi, zikredilen Ayasofya Camii'ne bitişik 25 bab menzildir ki, dokuzu kuzey duvara ve geriye kalanı da kıble duvarına bitişiktir[144].

Biri dahi, yine Ayasofya Mahallesi'nde, üç aded zemin kat ile üstü odalı bir dükkânı da şâmil olan bir bab menzildir. Biri de, yine Ayasofya Mahallesi'nde, bulunan ve bir birine bitişik vaziyette olan üç dükkândır.

[29) Biri de, yine Ayasofya Mahallesi'nde, kuzey taraftan Tak-ı Sultani diye bilinen kemerin yanında bulunan karşılıklı olarak inşa edilmiş 17 aded yeni dükkândır[145].

Biri de, Yeni Kal'a'ya yakın bir yerde, Yeni Kapı civarında, Elvanoğlu Mescidi Mahallesi'nde bulunan 4 dükkândır[146]. Biri de, Karakadı Mahallesi'nde bulunan iki zemin kat ve iki üst kat evi müştemil menzildir.

Biri de, Orea (Orye) Kapısı Mahallesi'nde bulunan bir dükkândır. Biri de, Edirneli Yahudiler Mahallesi'nde, bulunan ve Boyahane diye bilinen dükkândır[147].

Biri de, yine adı geçen mahallede ve Fildamı dedikleri mevzi civarında bir fırın ve bir anbarı müştemil menzildir. Biri de, Balıkpazarı Mahallesi'nde, bulunan ve birbirine bitişik olan 10 dükkândır.

[30] Biri de, adı geçen mahallede, Balıkpazarı Kapısının yakınında bulunan bir dükkândır.

Biri de, Balıkpazarı Kapısında bulunan ve mutasarrıfına aylık kira (müşâhere) tayin edilen beş parça arazidir[148]. Biri de, Karaşems Mahallesi'nde bulunan ve bir zemin kat ve bir muhavvata (duvarla çevrili ön bahçe) yi müştemil bir bab menzildir.

Biri de, Mehmed Paşa Mahallesi'nde, Mevla Hoca Hayreddin Mescidi yakınında bulunan menzildir.

Biri de, merhum Hızır Beğ Çelebi Mescidi Mahallesi'nde bulunan birbirine bitişik üç dükkândır[149].

Biri de, Un Kapısı Çarşısında bulunan birbirine bitişik üç dükkândır[150].

Biri de, yine aynı çarşıda ve Hacı Sinan Karamanî'nin mülkü civarında bulunan birbirine bitişik iki dükkândır. [31] Biri de, yine aynı çarşıda, Hacı Sinan Karamanı ile Hacı Osman mülkü yakınında bulunan birbirine bitişik iki dükkândır. Biri de, yine aynı çarşıda, bulunan bir başka dükkândır. Biri de, yine aynı çarşı yakınında ve Mercan Ağa'nın mülkü civarında bulunan zemin kat menzildir.

Biri de, 35 aded menzildir ki, deniz sahilinde ve kal'a dışında inşa olunmuştur, Balıklığı diye bilinmekte ve Cebe Ali Kapısı, Gün Kapısı ve Künfoz kapılarının mukabilinde yer almaktadır. Biri de, Silivrikapı civarında bulunan zemin kat bir menzildir[15']. Biri de, Mustafa Paşa Hamamı yakınında, Aya Manastırı dedikleri yerde bulunan 12 aded hücredir[152].

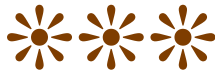
Biri de, Yeni Kal'a yakınında, Nevbethâne Mahallesi'nde bulunan bir aded dükkândır.

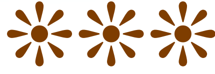
Biri de, Hoca Üveys Mahallesi'nde, Hoca İbrahim mülküne bitişik bir değirmendir.

Biri de, aynı mahallede, bulunan ve dört sınırı Hoca Üveys mülküne ulaşan bir değirmendir.

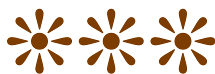
[32] Biri de, Hacı Üveys Mahallesi'nde, Pir Mehmed bin Küçük Hacı mülküne bitişik, bir zemin kat ve bir üst katı müştemil bir menzildir.

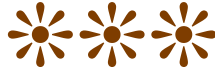
Biri de, yine aynı mahallede ve Mahzenci Sungur mülküne bitişik bir aded evdir.

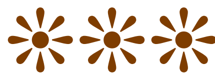

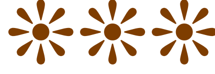
Biri de, Edirneli Yahudiler Mahallesi'nde, Yahudi Arslan'ın mülküne bitişik bir zemin katı ve üzerinde bir odayı müştemil bir menzildir[153].
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Musa bin Bayram'ın mülküne bitişik bir zemin katı ve üstünde bir odayı müştemil menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede ve Orea (Orye) Kapısı yakınında bulunan bir aded dükkândır.
Biri de, yine aynı mahallede ve Yahudiler Hamamı'nın yakınında bulunan, bir zemin kat ve bir üst katı müştemil bir menzildir. [33] Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Arslan Ranbo'nun mülkünün yanında bulunan bir değirmendir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Mordohay'ın mülkünün yanında bulunan zemin kat bir evdir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Şamuel'in mülkünün yanında bulunan zemin kat bir evdir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Kavde Hanımefendi'nin mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve üzerinde de bir odayı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Bor Senyör El-Efrencî'nin mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve dükkânı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Mevlânâ Âlim Fâzıl Molla Gürani Hanı'nın yakınında bulunan umumi yola bitişik bir zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Yakub bin Musa'nın mülkünün yanında bulunan bir dükkândır.
Biri de, yine aynı mahallede, bulunan iki zemin katı ve üzerinde de iki üst katı müştemil bir menzildir.
[34] Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi İlyas bin Musa'nın mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve üzerinde de bir üst katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Kostra Hanımefendi'nin mülkünün yanında bulunan iki zemin katı bulunan bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Hablos'un mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve üzerinde de bir odayı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Nişastacı Yusuf'un mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Arhondise Hanımefendi'nin mülkünün yanında bulunan bir zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Arslan Köseç'in mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve üzerinde de bir odayı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Musa bin Bayram'ın mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
[35] Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi İstağdiya Hanımefendi'nin mülkünün yanında bulunan bir zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Fildamı denilen yere yakın bir zemin katı ve üzerinde de bir üst katı müştemil bir menziHir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Panorya'nın mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, Fildamı denilen mevziye yakın Yahudi Arhondisiyye Hanımefendinin mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve üzerinde de bir üst katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Musa bin İlyas'ın mülkünün yanında bulunan bir zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Komnati mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Marmara mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. [36] Biri de, yine aynı mahallede, Fildamı denilen yerde Yahudi Tabib Musa'nın mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve bir üst katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Androniko mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Angeline Hanımefendi'nin mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve bir üst katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Kazal mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Androniko mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve bir üst katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Esbadiye Hanımefendi'nin mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Selâhî İlyas mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.
[37] Biri de, yine aynı mahallede, Balıkpazarı'nın yakınında, Hristiyan Makromali mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Balıkpazarı'nın yakınında, Yahudi Kornorti mülkünün yanında bulunan bir zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Öküz Damı Kilisesinin yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi İlyas Zebano mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, Burgoslu Halil Paşa Mahallesi'nde Yahudi Havrası yanında bulunan bir zemin katı ve bir üst katı müştemil bir menzildir[154].
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Kostra Hanımefendi'nin mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve bir üst katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Mesasiye mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Yusuf mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. [38] Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Davud mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve bir üst katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, İbrahim mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Efrayim mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Doktor İlyas'ın mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, bulunan birbirine bitişik iki dükkândır.

Biri de, yine Bozahâne Mahallesi'nde, Zindan'a yakın bir yerde bulunan ve Bozahâne diye bilinen bir dükkândır[155]. Biri de, yine aynı mahallede, adı geçen Bozahâne dükkânına bitişik zemin katı müştemil bir menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, Umumi Yolun yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.

[39] Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi İlya'nın mülk binasının yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Yuhanna mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi İsmail mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Elkana Erni mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi İlyas mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, bulunan bir zemin katı ve bir üst katı müştemil bir menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Bonoporto mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Müezzin Hasan Fakih mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Arap Abdurrahman mülk binasının yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.

[40] Biri de, yine aynı mahallede, İmam Musa Fakih'in mülk binasının yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Hacı Halil Mescidi'nin yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir[156]. Biri de, yine aynı mahallede, Şerbetçi Kenan mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve bir muhavvatayı müştemil bir menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, Hacı Şeydi mülkünün yanında bulunan bir zemin katı, bir üst katı ve bir muhavvatayı müştemil bir menzildir.

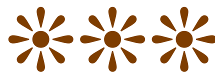
Biri de, yine aynı mahallede, Silâhı İshak mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve bir üst katı müştemil bir menzildir. Biri de, Acemoğlu Mahallesi'nde Yemiş Kapanı diye bilinen hanın yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Şamuel'in mülkünün yanında bulunan birbirine bitişik üç evdir.

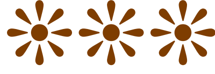
[41] Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Yakub mülkünün yanında bulunan birbirine bitişik 4 evdir.

Biri de, yine aynı mahallede, zemin katları ve üst katları müştemil birbirine bitişik 7 menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Ya'ko mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Tabib Avrahim mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve bir üst katı müştemil bir menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Ron mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.

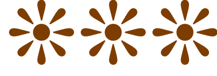

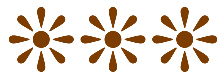
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Davud mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Sakil mülkünün yanında bulunan zemin katları ve üst katları müştemil, birbirine bitişik 5 menzildir.
[42] Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Hayim mülkünün yanında bulunan her biri zemin katı ve üst katı müştemil olan birbirine bitişik 4 menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Acemoğlu Kızı Hacı İslam Hâtûn diye bilinen hanımefendinin mülkünün yanında bulunan birbirine bitişik ik zemin katı müştemil menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Aziz mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve bir üst katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Nesan mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Musa mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve bir üst katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Ya'ko mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. [43] Biri de, mukâta'ât arazisi diye bilinen, Ka'lanın haricinde Orea (Orye) Kapısının hizasında Ağaç Pazarı diye adlandırılan mevzide bulunan yedi parça boş arazidir[157]. Biri de, Küçük Hacı Mescidi Mahallesi'nde Sinan-ı Saydelanî mülküne bitişik ve Han-ı Sultânî'nin yanında bulunan zemin katı ve üstünde bir odayı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Oğlan Sevici demekle ma'ruf Nasuh'un mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üstünde bir odayı müştemil bir menzildir.

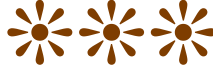
Biri de, yine aynı mahallede, Muhammed Mıkrâzî mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Kan Bula mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, Kostantiniyye'de Çelebioğlu Mescidi Mahallesi'nde Hacı Safiye Hâtûn mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir[158].
Biri de, Dâye Hâtûn Mahallesi'nde bulunan bir aded değirmendir.
[44] Biri de, Kostantiniyye'de Çelebioğlu Mescidi Mahallesi'nde Çelebi Oğlu Vakfının yanında bulunan bir aded dükkândır. Biri de, yine aynı mahallede, Musa Çelebi mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üstünde bir odayı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede Yahudi Musa mülkünün yanında bulunan zemin katı bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, İznik'li Ramazan mülkünün yanında bulunan bir aded değirmendir.
Biri de, yine aynı mahallede, Ankaralı Hamza mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üstünde bir odayı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Yusuf mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi İlyas mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üstünde bir odayı müştemil bir menzildir.
[45] Biri de, yine aynı beldede ve Kara Şems Mahallesi'nde Yahudi Yahya mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üstünde bir odayı müştemil bir menzildir.

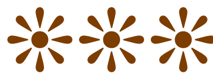

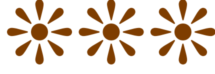
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Perto mülkünün yanında bulunan biribirine bitişik üç menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Sarana Hanım'ın mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve bir üst katı müştemil bir rnenzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Bozahâne'ye bitişik bulunan bir kilisedir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Sameriya mülkünün yanında ve Kale altının yakınında bulunan, birbirine bitişik ik zemin katı müştemil menzillerdir[159].
Biri de, yine aynı beldede, Hacı Timurtaş Mescidi Mahallesi'nde Kale altının yakınında, Kasap Hacı Ali bin Timurhan mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Bakkal Hacı Ahmed mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. [46] Biri de, yine aynı mahallede, Topçuoğlu mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Paşa Bali mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Kimya Hâtûn mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve bir üst katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Kürkçü İsmail mülkünün yanında bulunan birbirine bitişik her biri bir zemin katı ve bir üst katı müştemil 5 menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Bazarbaşı diye bilinen Yunus'un mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve bir üst katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Üstad Harrât Kemal'in mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve bir üst katı müştemil bir menzildir.
[47] Biri de, yine aynı mahallede, merhum Murad Paşa Vakfının yanında bulunan birbirine bitişik 9 hücredir. Biri de, yine aynı beldede, Hoca Hamza Mescidi Mahallesi'nde Kasap Yusuf bin Çağatay mülkünün yanında bulunan bir aded değirmendir[160].
Biri de, yine aynı beldede, Hacı Timurtaş Mescidi Mahallesi'nde, Kalealtının yakınında, Umumi Yol ve Kasap Hacı Ali bin Timurhan mülkünün yanında bulunan birbirine bitişik 13 babı müştemil hücrelerdir[161].
Biri de, yine aynı beldede, Bakırcılar Çarşısında Yahudiler Havrasının yanında bulunan biribirine bitişik 6 dükkândır[162]. Biri de, yine aynı çarşıda Vakf-ı Sultanî'nin yanında bulunan bir dükkândır.
Biri de, yine aynı çarşıda merhum Murad Paşa Vakfının yanında bulunan bir aded dükkândır.
[48] Biri de, yine aynı çarşıda Hacı Timurtaş mülkünün yanında bulunan üç hücreye müştemil bir menzil ve 4 dükkânlardır. Biri de, yine aynı çarşıda, Durmuş Anası mülkünün yanında bulunan üç hücre ve 11 dükkânı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı çarşıda, merhum Murad Paşa Hanının yanında bulunan birbirine bitişik 9 dükkândır.
Biri de, yine aynı çarşıda, Ali el-Kırdî. (Maymun Ali) mülkünün yanında bulunan birbirine bitişik 7 dükkândır. [49] Biri de, yine aynı çarşıda, Yavaşça Şahin Mescidinin yakınında bulunan bir dükkândır[163].

Biri de, yine aynı çarşıda, Boyahane diye bilinen Malkaralı Hoca Hayreddin mülkünün yanında bulunan birbirine bitişik iki dükkândır.
Biri de, yine aynı beldede, merhum Yavaşça Şahin Mescidi Mahallesi'nde Üveys Fakih mülkünün yanında bulunan birbirine bitişik üç dükkândır.
Biri de, yine aynı beldede, Yeni Bezzaz Mescidi Mahallesi'nde Deştiyye Tacî Hâtûn mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve dükkânları müştemil bir menzildir[164].
Biri de, yine aynı mahallede, Kasap İlyas mülkünün yanında bulunan biribirine bitişik beş dükkân ve hücredir. Biri de, yine aynı mahallede, Ayna Hoca mülkünün yanında bulunan birbirine bitişik üç dükkândır.
Biri de, yine aynı mahallede, Kovacı Mahmud mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Şüca' bin Abdullah mülkünün yanında bulunan zemin katı, bir dükkânı ve bir muhavvatayı müştemil bir menzildir.
[50] Biri de, yine aynı beldede, Saman Viranı diye bilinen Hoca Sinan Mescidi Mahallesi'nde Dürtgür oğlu mülkünün yanında bulunan zemin katı ve b ir dükkânı müştemil bir menzildir[165]. Biri de, yine aynı mahallede, Osman Mermeri mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Sırt Hamamı yakınında, Yahudi Arslan bin Marol mülkünün yanında bulunan bir değirmendir. Biri de, yine aynı mahallede, Hoca Hamza mülkünün yanında bulunan bir dükkândır.
Biri de, yine aynı beldede, Mercan Ağa[166] Mescidi Mahallesi'nde Umumi Yolun yanında bulunan zemin katı ve bir dükkânı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Bergamalı Hoca Sinan mülkünün yanında bulunan birbirine bitişik üç dükkândır. Biri de, yine aynı mahallede, Ekmekçi Hıdır'ın mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üstünde bir odayı müştemil bir menzildir.
[51] Biri de, yine aynı mahallede, Bit Pazarına yakın bir yerde Umumi Yolun yanında bulunan her biri bir zemin katı ve bir üst katı müştemil birbirine bitişik beş menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Subaşı Zağanos mülkünün yanında bulunan ve her biri bir zemin katı ve bir üst katı müştemil birbirine bitişik iki menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Çadırcı Hacı Ahmed mülkünün yanında bulunan bir dükkândır.
Biri de, yine aynı beldede, Hızır Beğ Çelebi Mescidi Mahallesi'nde merhum Hızır Ağa Vakfının yanında bulunan ve eskiden kilise olan biribirine bitişik dört dükkândır[167]. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Süleyman mülkünün yanında bulunan ve Bezirhane diye bilinen zemin katı müştemil bir menzildir.
[52] Biri de, yine aynı beldede, Azebler Hamamı Mahallesi'nde Yahudi İsmail mülkünün yanında bulunan bir aded değirmendir[168]. Biri de, yine aynı mahallede, merhum Hacı Süleyman Vakfının yanında bulunan zemin kat bir evi ve dükkânları müştemil bir menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, Azebler Hamamı yakınında, merhum Elvanoğlu Mescidi'nin yanında bulunan bir dükkândır. Biri de, yine aynı beldede, Harâcî Hoca Kara Muhyiddin Mescidi Mahallesi'nde Simitçi Mustafa mülkünün yanında bulunanve Bezirhâne diye bilinen bir dükkândır[169].

Biri de, yine aynı mahallede, Harâcî Hoca Muhammed bin el-Meddâs mülkünün yanında bulunan bir değirmendir. Biri de, yine aynı beldede, Boz Arıoğlu Mescidi Mahallesi'nde Balat'lı Muhammed Reis mülkünün yanında bulunan bir değirmendir[170].

[53] Biri de, yine aynı beldede, Harâcî Hoca Muhyiddin Mescidi Mahallesi'nde, Muhammed bin Kulağuz mülkünün yanında bulunan birbirine bitişik iki dükkândır.

Biri de, yine aynı mahallede, Kara Ali bin Şiblî mülkünün yanında bulunan ve bir zemin katı ve bir üst katı müştemil bir menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, Yeniçeriler Zaîmi Şirmerd bin Abdullah mülkünün yanında bulunan birbirine bitişik dört dükkândır.

Biri de, yine aynı mahallede, Şeftalü denilen bir adamın mülkünün yanında bulunan ve bir zemin katı ve üzerinde bir odayı müştemil bir menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, Ilıca'lı Hoca Muhyiddin mülkünün yanında bulunan bir zemin katı ve birbirine bitişik üç dükkânı müştemil bir menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, Simitçi Mustafa ve Arabacı Kasım mülklerinin yanında bulunan birbirine bitişik iki dükkândır.

Biri de, yine aynı mahallede, Arabacı Kasım mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.

[54] Biri de, yine aynı mahallede, Hayreddin Fakih mülkünün yanında bulunan ve bir zemin katı ve üstünde bir odayı müştemil bir menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, Hacı Ahmed bin Âşık Paşa mülkünün yanında bulunan ve beş dükkân ile üzerlerinde iki üst kat evi müştemil bir menzildir.

Biri de, Unkapısında Manyaslı Nasuh mülkünün yanında bulunan ve sabunhane diye bilinen bir dükkândır. Biri de, Unkapısı Çarşısı'nda, Karamanlı Hacı Sinan mülkünün yanında bulunan ve bir birine bitişik iki dükkândır. Biri de, yine aynı çarşıda, Hacı Hamza mülkünün yanında bulunan bir dükkândır.

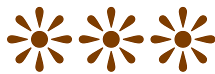
Biri de, yine aynı çarşıda, Helvacı Ali mülkünün yanında bulunan birbirine bitişik iki dükkândır.

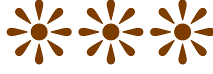
Biri de, yine aynı çarşıda, Debbağ Hasan mülkünün yanında bulunan bir dükkândır.

[55] Biri de, yine aynı çarşıda, Karamanlı Hacı Sinan mülkünün yanında bulunan ve bir zemin kat ile ona bitişik bir dükkânı müştemil bir menzildir.

Biri de, yine aynı çarşıda, Başhane diye bilinen bir dükkândır. Biri de, yine aynı çarşıda, Helva Dükkânı diye bilinen ve Vakf-ı Sultanî'ye bitişik olan bir dükkândır.

Biri de, yine aynı çarşıda, Yahudi Yahya mülkünün yanında bulunan ve bir birine bitişik olan dört dükkândır. Biri de, yine aynı çarşıda, Hocazâde diye bilinen Mevlâ'nın mülkünün yanında bulunan ve bir birine bitişik dört dükkândır.

Biri de, yine aynı çarşıda, Debbâğ Seydi'nin yetimlerinin mülkünün yanında bulunan ve bir birine bitişik 6 dükkândır. Biri de, yine aynı çarşıda, Hacı Yunus mülkünün yanında bulunan ve üçü zemin katta ve dördü üst katta olmak üzere toplam 7 hücreyi müştemil bir akardır.

[56] Biri de, yine aynı çarşıda, Abayî Hacı Yusuf mülkünün yanında bulunan bir dükkândır.

Biri de, yine aynı çarşıya yakın Hacı Ahmed bin Âşık Paşa mülkünün yanında bulunan birbirine bitişik iki dükkândır. Biri de, yine Azebler Hamamı Mahallesi'nde, Murad Halife mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.

Biri de, yine aynı mahallede, Sofyalı İlyas mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir[171].

Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Tursun mülkünün yanında bulunan ve bir zemin katı, bir üst katı ve bir muhavvatayı müştemil bir menzildir.

Biri de, Kırkçeşme Mahallesi'nde[172], Başçı Abdünnebi mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.

Biri de, merhum Sarı Demirci Mahallesi'nde, Hacı Timurtaş mülkünün yanında bulunan ve bir birine bitişik dört dükkândır. Biri de, yine aynı mahallede, Yiğitoğlu zevcesi mülkünün yanında bulunan bir birine bitişik beş dükkândır.

Biri de, yine aynı mahallede, Çerçi Hacı mülkünün yanında bulunan üst katta bir çardağı müştemil bir dükkândır. [57] Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Leriz mülkünün yanında bulunan ve üst katta bir çardağı müştemil bir dükkândır.

Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi İsmail mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl iki menzildir.Biri de, yine aynı mahallede, Kapıcı Hacı mülkünün yanında bulunan ve bir zemin katı ve bir üst katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Hacı Muhammed mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl iki dükkândır. Biri de, yine aynı mahallede, Lütfi bin Hacı Abdi mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl iki zemin katı müştemil bir menzildir.

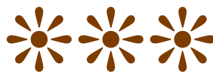
Biri de, yine aynı mahallede, Lütfi bin Abdi mülkünün yanında bulunan ve altta dükkânları üstte bir odayı müştemil bir menzildir.

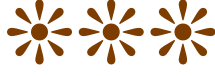
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi İbrahim mülkünün yanında bulunan ve altta bir dükkânı ve bir üstte bir odayı müştemil bir menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Tura Hatuın mülkünün yanında bulunan ve altta bir dükkânı ve bir üstte bir odayı müştemil bir menzildir.

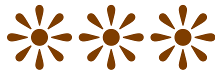
[58] Biri de, yine aynı mahallede, Terzi İshak mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl altı menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Salto mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl üç menzildir.

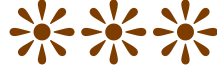
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Yahya mülkünün yanında bulunan ve üstte bir çardağı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Umumi Yolun yanında bulunan ve çölmekçi dükkânı diye bilinen uzun bir dükkândır. Biri de, Mehmed Paşa Mahallesi'nde, Karamanlı Muhammed Fa-kih mülkünün yanında bulunan birbirine bitişik iki zemin kat menzildir[173].

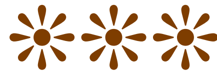

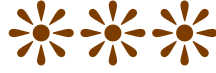
Biri de, yine aynı mahallede, Üstad Haffaf Şems mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Cansız Hacı mülkünün yanında bulunan birbirne muttasıl üç menzildir.
[59] Biri de, yine aynı mahallede, Tavukçu Yakup mülkünün yanında bulunan birisinin üzerinde üst katı da bulunan birbirine bitişik dört menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Mehmed Paşa mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl üç menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Mehmed Paşa mülkü ve eski duvarın yanında bulunan birbirine muttasıl üç menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Umumi Yolun yanında bulunan birbirine muttasıl dört menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Kadı Oğlu mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Kumru Hâtûn mülkünün yanında bulunan üzerinde bir odayı müştemil bir dükkândır. Biri de, yine aynı mahallede, Tutmaççı Hacı mülkü yanında bulunan zemin katı ve üstte bir odayı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Silâhı Şirmerd mülkünün yanında bulunan üzerinde evleri müştemil birbirine muttasıl yedi dükkândır.
Biri de, yine aynı mahallede, Hacı Süleyman mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir, [60] Biri de, yine aynı mahallede, Umumi Yolun yanında bulunan üstte bir odayı müştemil bir dükkândır. Biri de, Hızır Beğ Çelebi Mahallesi'nde, Kasım Beğ bin Abdullah mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl üç dükkândır.
Biri de, yine aynı mahallede, Pehlivan Bayezid mülkünün yanında bulunan zemin katı ve bir üst katı ve bir muhavvatayı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Pehlivan Bâyezid mülkünün yanında bulunan iki zemin katı ve iki üst katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Hızır Ağa mülkünün yanında bulunan bir dükkândır.
Biri de, yine aynı mahallede, Ahmed çelebi bin Hızır Beğ Çelebi mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl iki dükkândır. Biri de, yine aynı mahallede, Kâtib Ali mülkünün yanında bulunan bir kilise ile birbirine muttasıl üç dükkândır. Biri de, yine aynı mahallede, Sofi Ahmed mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
[61] Biri de, yine aynı mahallede, merhum Hacı Süleyman Vakfının yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, sonradan Mescid haline getirilen bir kilisenin yanında bulunan üst katta iki odaları bulunan iki zemin katı, bir ahırı ve ayrıca iki zemin kat eve ile bir muhavvatayı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Yes'ıya mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl hücrelerdir.
Biri de, Harâcî Hoca Muhyiddin Mahallesi'nde Peremeci Ahmed mülkünün yanında bulunan zemin katı, üst katı ve bir odayı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Beytülmalcı Muhammed bin Abdullah mülkünün yanında bulunan zemin katı, üst katı ve bir muhavvatayı müştemil bir menzildir.

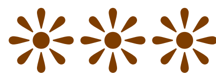

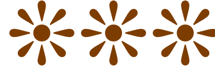
Biri de, yine aynı mahallede, Umumi Yolun yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, Üskûbî Mescidi Mahallesi'nde Yeniçeri Hamza bin Abdullah mülkünün yanında bulunan zemin katı, üst katı ve bir muhavvatayı müştemil bir menzildir.
[62] Biri de, yine aynı mahallede, Üsküblü İlyas bin Abdullah mülkünün yanında bulunan iki zemin katı ve iki üst katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Hüseyin bin Hoşkadem mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üst katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Mescidin önünde Hacı Muhammed bin Sivrikoz mülkünün yanında bulunan zemin katı ve beş dükkânı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Hacı Ahmed bin Âşık Paşa mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yusuf bin Takyelü Bali mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Umumi Yolun yanında bulunan birbirine muttasıl üç dükkândır.
Biri de, yine aynı mahallede, Acemzâde diye ma'ruf Hafız Hoca Sinan oğlu Mevlânâ Hacı Muhammed mülkünün yanında bulunan dükkânlardır.
Biri de, yine aynı mahallede, Hacı Mustafa kızı Tura Paşa Hâtûn mülkünün yanında bulunan dükkânlardır.
[63] Biri de, yine aynı mahallede, Meşrubatçı Hamza Beğ bin Abdullah mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, Aya Kilisesi Mahallesi'nde, Mustafa Paşa Hamamı'nın yakınında ve Kasap Hacı Sinan mülkünün yanında bulunan dört aded hücrelerdir.
Biri de, yine aynı mahallede, Ankaralı Hamza bin Rükneddin mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl iki dükkândır. Biri de, yine aynı mahallede, Mustafa Fakih mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üst katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Mustafa Paşa Hamamı yakınında, Kiremitçi Hacı Durdu mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, Molla Hüsrev Mescidi Mahallesi'nde, Mustafa Paşa Hamamı yakınında ve Mürsel kızı Fâtıma Hâtûn mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir[174]. Biri de, yine aynı mahallede, Kara Beğ oğlu Nasuh mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Neccar Hamza mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Mardokotodoros mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. [64] Biri de, yine aynı mahallede, Hamal Balaban mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Praskova Çıkolar mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yeniçeri Karagöz bin Abdullah mülkünün yanında bulunan ve birbirine muttasıl üç zemin kat menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Doka oğlu Matyos mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.

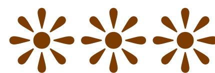
Biri de, yine aynı mahallede, Yetim Mustafa bin Bali mülkünün yanında bulunan bir dükkândır.
Biri de, yine aynı mahallede, Midillili Hristiyan Kosta mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Koca Baz mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, yine aynı mahallede, Trabzonlu Hristiyan Rahos mülkünün yanında bulunan iki zemin katı ve iki üst katı müştemil bir menzildir.
Biri de, aynı beldede merhum Hacı Abdi Mescidi Mahallesi'nde, Hristiyan Sava bin Vasil mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.
[65] Biri de, Kırkçeşme Mahallesi'nde, Hristiyan Kerbehas bin Rike (?) mülkünün yanında bulunan bir değirmendir. Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Nikola bin İstafano mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Karamanlı Murad mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Trabzonlu Hristiyan Sava mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Sakızlı Yorgi mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Doka bin Polniro mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Sultan'ın âzâdlı kölelerinden Abdullah oğlu Tanrıvermiş mülkü ile Kemer diye bilinen eski duvarların yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, İstanbullu Hristiyan Sarı Theodoros mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.
[66] Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Yani Thelvidi mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üst katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Narenci bin Dimitri mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, yine aynı mahallede, Edirneli Hoca Hamza bin Abdullah mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Arkopolos mülkünün yanında bulunan birisinin üzerinde ayrıca üst kat da var olan üç aded birbirine bitişik zemin katı müştemil menzillerdir. Biri de, Molla Hüsrev Mescidi Mahallesi'nde, Kemer yakınlarında, Yeniçeriler Za'îmi Saruca bin Abdullah mülkünün yanında bulunan fırın ile değirmendir.
Biri de, Sutan Pazarı Mahallesi'nde çevresi Umumi Yol ile çevrili halde bulunan birbirine muttasıl dört menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, yine Umumi Yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl sekiz menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, aynı şekilde Umumi Yol ile çevrili bulunan üç zemin katı ve bir muhavvatayı müştemil bir menzildir.
[67] Biri de, yine aynı mahallede, aynı tarzda, Umumi Yol ile çevrili bulunan sekiz dükkân ile birbirine muttasıl üç menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Meremmetçi Hızır bin Abdullah mülkünün yanında bulunan yedi dükkândır.

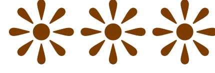

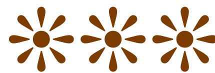
Biri de, yine aynı mahallede, Bennâ Ahmed bin Abdullah mülkünün yanında bulunan zemin katı ve birbirine muttasıl üç hücreyi müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Şamlı Mahmud mülkünün yanında bulunan zemin kabirisinin üzerinde ayrıca üst katı da var olan dokuz menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Meremmetçi İlyas mülkünün yanında bulunan on iki menzildir.
Biri de, Patrik Mahallesi umumi yola ve İskender bin Feylesof mülküne bitişik bulunan bir değirmendir[175]. Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Patriği mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, yine aynı mahallede, terzi Yusuf bin Abdullah mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
[68] Biri de, Balat Mahallesi'nde[176] ismi Kah olan bir Yahudi hatunun mülkünün yanında bulunan bir değirmendir. Biri de,yine aynı mahallede, Hristiyan Terzi Hanatos mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, yine aynı beldede, Küngoz Mahallesi'nde Yahudi Musa mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir[177].
Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Mihail mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, Ayolahayrna Mahallesi'nde Çukaluca Manastırının yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, Küngoz Mahallesi'nde, Yahudi Selahiya mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl iki zemin kat menzildir.

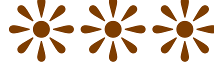
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi İlyas bin Sameriya mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl iki zemin kat menzil ve bir dükkândır.
Biri de, yine aynı mahallede, Küngoz Çarşısı yakınlarında Hristiyan Pağmenos mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl iki zemin kat menzil ve dört dükkândır.
[69] Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Rahil adlı bir hatunun mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi İlyas mülkünün yanında bulunan üç zemin katı ve birisinin üstünde bir oda var olan üç menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Küngoz Kapısı yakınlarında Mevlânâ Aşkî mülkünün yanında bulunan biribirine muttasıl üç zemin katı menzil ve birisinin üzerinde bulunan bir çartakdır. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Marol mülkünün yanında bulunan birisinin üst katı da var olan iki zemin kat menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan kilisesinin yanında bulunan birbirine muttasıl beş zemin katı müştemil menzillerdir. Biri de, yine aynı mahallede, Debbâğ Hacı'nın mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Mihail mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl dört zemin kat menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Kürkçü Kaloyani mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl iki zemin kat menzildir. [70] Biri de, yine aynı mahallede, Yeniçeri Hamza bin Abdullah mülkünün yanında bulunan bir değirmendir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Panodi mülkünün yanında bulunan zemin kat ve bir dükkândır.

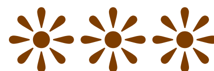

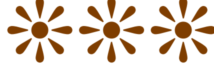
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Habib bin Aharon mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl üç zemin kat menzillerdir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Musa mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Habib bin Aharon mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl üç zemin kat menzil ve bir dükkândır.
Biri de, yine aynı mahallede, Umumi Yolun yanında bulunan birbirine muttasıl dört menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Ankaralı Hasan bin Tanrıvermiş mülkünün yanında bulunan biribirine muttasıl üç zemin kat menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Katani oğlu Papakosta mülkünün yanında bulunan bir değirmendir. [71] Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Kah Hâtûn'un mülkünün yanında bulunan üst katta bir odası var olan ve Boyahane diye bilinen bir dükkândır.
Biri de, yine aynı beldede, Fener Kapısı Mahallesi'nde, Hristiyan Sofyanos veled-i Nikola mülkünün yanında bulunan ve Demirci Dükkânı diye bilinen dükkândır[178].
Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Kanobi mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Midillili Mihail mülkünün yanında bulunan biribirine muttasıl iki zemin kat menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Kale civarında bulunan bir zemin kat ile üstte bir odayı müştemil menzildir.
Biri de, Edirne Kapısı Mahallesi'nde, Hasan bin Doğan mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl üç dükkândır[179]. Biri de, yine aynı mahallede, Muhammed bin Ahmed mülkünün yanında bulunan bir dükkândır.
Biri de, yine aynı mahallede, İsmail bin Ramazan mülkünün yanında bulunan bir dükkândır.
[72] Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Lazari mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, yine aynı beldede, Top Yıkuğı Mahallesi'nde, Kapıcı Ahmed bin Abdullah mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir[180].
Biri de, yine aynı mahallede, Umumi Yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki zemin kat menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Karamanlı Sevdi mülkünün yanında bulunan ve Bezirhane diye bilinen bir dükkândır. Biri de, yine aynı mahallede, Dudu Hâtûn mülkünün yanında bulunan eskiden yıkılmış bir menzilin arsasıdır.
Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Manol mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, yine aynı beldede, Altı Mermer Mescidi Mahallesi'nde Hristiyan Kosta veled-i Dimitri mülkünün yanında bulunan bir değirmendir[181].
Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Mihail Lolodi mülkünün yanında bulunan yıkılmış bir değirmenin arsasıdır. Biri de, yine aynı mahallede, Umumi Yol ile çevrili bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. [73] Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Marmara Kohati

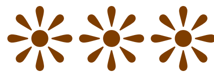
mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl üç zemin kat menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Manol veled-i Dimitri mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Umumi Yolun yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzil ve bir değirmendir. Biri de, yine aynı beldede, İsa Kapısı Mahallesi'nde, Hristiyan Theodros mülkünün yanında bulunan bir değirmendir Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Yorgi Bağoç mülkünün yanında bulunan ve Bezirhane diye maruf olan bir dükkândır. Biri de, yine aynı beldede, Absomasya Mahallesi'nde, Hristiyan Mihail Bosito mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl ve birinin üzerinde çardağı olan ik zemin kat menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Musa veled-i Orham mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. [74] Biri de, yine aynı mahallede, Umumi Yolun yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Kal'a duvarının yanında bulunan ve üstünde çardağı var olan bir değirmendir.
Biri de, yine aynı beldede, Ayolanka Kapısı Mahallesi'nde, Hristiyan Livado mülkünün yanında bulunan bir değirmendir. Biri de, yine aynı beldede, Nişancı Paşa Hamamı Mahallesi'nde, Hristiyan Arhondise bint Nikde Hâtûn mülkünün yanında bulunan bir değirmendir[182].
Biri de, yine aynı beldede, Kumkapısı Mahallesi'nde[183], Hristiyan Thoma kızı Serapoline mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Yani veled-i Dimitri mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, yine aynı beldede, Hoca Pîrî Mescidi Mahallesi'nde, Eski Saray diye bilinen Dârü'l-Âmireti's-Sultaniye yakınında, Hoca Pîrî mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üstünde bir çardağı müştemil bir menzildir[184].
Biri de, yine aynı beldede, Dalgıç Ahmed Paşa Mahallesi'nde, Delice civarında,(?) Rüstem Çelebi mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı beldede, Hoca Rüstem Mahallesi'nde, babası Şerbetçioğlu diye bilinen Muhammed Çelebi mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
[75] Biri de, yine aynı beldede, Molla Hüsrev Mahallesi'nde, mezkûr Molla Hüsrev'in mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, yine aynı beldede, Arslanlı Mahallesi'nde veya Hacı Ti-murtaş Mescidi civarında Kasap Hacı Ali bin Timurhan mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üst katı müştemil bir men-zildir[185].
Biri de, yine aynı mahallede, Ekmekçi Sinan bin Abdullah mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üzerinde bir çardağı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Paşa Bali bin Ferrâş mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üzerinde bir çardağı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Hacı Süle'nin zevcesi Ayşe Hâtûn mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üzerinde bir çardağı müştemil bir menzildir.

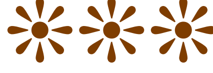

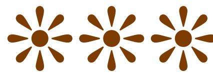
Biri de, yine aynı mahallede, Renımal Ali bin Hacı Beğ mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üst katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Hayra Ali bin Abdullah mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üzerinde bir çardağı müştemil bir menzildir.
[76] Biri de, yine aynı mahallede, Çakır Ağa mülkünün yanında bulunan ve bodrum denilen zemin kat ile üzerinde bir dükkânı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Bursalı Nâib Hamza mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, yine aynı mahallede, Kasap Hacı Ali bin Timurhan mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üstünde bir çardağı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Helvacı Hacı Mahmud ve Çakır Ağa mülklerinin yanında bulunan ve birbirine muttasıl olan iki dükkândır.
Biri de, yine aynı mahallede, Hacı Timurtaş mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üzerinde bir fırını müştemil bir menzildir. Biri de, Odun Kapısı mukabilinde, Çakır Ağa mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl hücreler ve üç dükkândır[186]. Biri de, yine aynı beldede, Odun Kapısı Mahallesi'nde, Han-ı Sultanî 'nin yanında bulunan iki zemin katı ve iki üst katı müştemil bir menzildir[187].
[77] Biri de, yine aynı mahallede, Şemmâ' Öksüz Mehmed mülkü ve üç taraftan Umumi Yol ile çevrili bulunan eski bir handır. Biri de, Odun Kapısı yakınında, Sabunhane diye bilinen Dükkân-ı Sultanînin yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir[188].

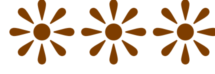
Biri de, Odun Kapısı yakınında, Küçük Hacıoğlu mülkü ve Mah-zen-i Sultanînin yanında bulunan zemin katı ve üzerinde bir odayı müştemil bir menzildir.
Biri de, Sarı Demirci Mescidi Mahallesi'nde, Mumhane diye bilinen Dükkân-ı Sultanînin yanında bulunan zemin katı ve üzerinde bir üst katı müştemil bir menzildir[189].
Biri de, Sarı Demirci Mescidi Mahallesi'nde, merhum Sarı Demircinin kirvesi İsmail bin Abdullah mülkünün yanında bulunan on aded dükkândır.
[78] Biri de, Odun Kapısı Mahallesi'nde, Tatar Musa oğlu mülkünün yanında bulunan sabun dükkânı diye bilinen bir dükkân ve üstünde bir odadır.
Biri de, yine aynı mahallede, üç taraftan umumi yol ile ve diğer tarafdan da dükkân-ı sultanî ile çevrili bulunan zemin katı ve üzerinde bir odayı müştemil bir menzildir.
Biri de, İskele Kapısı Mahallesi'nde, Hacı Mehmed bin Azeb mülkünün yanında bulunan birbirine muttasıl iki zemin katı ve üzerinde de iki üst katı müştemil iki menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Bursalı Hoca Hamza bin Hoca Kemal mülkünün yanında bulunan beş hücredir. Biri de, Arslanlu Mahallesi'nde, Sultanî Hamam'ın yanında bulunan birbirine muttasıl üç dükkândır.
Biri de, yine Arslanlu Mahallesi'nde, Remmal Ali bin Hacı Peğ mülkünün yanında bulunan zemin katı ve her birinin üzerinde bir üst katı müştemil üç menzildir.

9] Biri de, Kıztaşı Mescidi Mahallesi'nde, Yeni Cami-i Kebir'in yakınında ve Kara Emin diye bilinen Mehmed Beğ mülkünün yanında bulunan Fırın Evi diye bilinen zemin katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, zikredilen mescidin yanında bulunan bir dükkândır.
Biri de, yine aynı mahallede, Papuçcu Hızır mülkünün yanında bulunan zemin katı ve üzerinde bir üst katı müştemil bir menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Helvacı Mehmed'in mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Çinici Şücâ' mülkünün yanında bulunan bir değirmendir.
Biri de, Yeni Cami-i Kebir Mahallesi'nde, Müderrisoğlu Pir Mehmed Çelebi mülkünün yanında bulunan ve Eski Medrese diye bilinen eski hücrelerdir ki, adedleri 9 olup bunlardan dördü zemin katta ve beşi üst kattadır[190].
Biri de, anbar diye bilinen ve aslı kilise olan birbirine muttasıl üç zemin kattır ki, bunlardan birinin üzerinde bir üst kat daha vardır.
[80] Biri de, Üstad Ayaş Mahallesi'nde, Kazasker Dolabı diye bilinen dolabın yanında bulunan birbirine muttasıl üç zemin kat menzildir[191].
Biri de, yine aynı mahallede, Şerbetçi Mahmud, Kasap Tur Hasan ve Nalbant Ahmed mülklerinin yanında bulunan birbirine muttasıl on bir zemin kat menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Müderris Resul ve Yeniçeriler Za'îmi Subaşı Mustafa mülklerinin yanında bulunan on bir zemin kat menzildir.
Biri de, Hacı Timurtaş Mescidi Mahallesi'nde, Kalealtı yakınında ve merhum Hacı Halil mülkünün yanında bulunan Boyahane diye maruf geniş bir dükkândır.
Biri de, yine aynı mahallede, Silâhî İsa Beğ mülkünün yanında bulunan Simit Değirmeni diye maruf bir değirmendir. [81] Biri de, Odun Kapısı Mahallesi'nde, Çakır Ağa, hatib oğlu Bennâ Süleyman Çelebi ve Silâhî İsa Beğ mülklerinin yanında bulunan birbirine muttasıl 14 aded dükkândır. Biri de, Sarı Demirci Mescidi Mahallesi'nde, Yiğit oğlu denen adamın zevcesinin mülkünün yanında bulunan Boyahane demekle maruf bir dükkândır.
Biri de, yine aynı mahallede, Eski Han-ı Sultânî'nin yanında bulunan Mumhane demekle maruf bir dükkândır. Biri de, Odun Kapısının yakınında ve Öksüz Mehmed mülkünün yanında bulunan eski handır.
Biri de, yine Odun Kapısının yakınında, Küçük Hacıoğlu mülkünün yanında bulunan Sabunhane diye maruf bir dükkândır. Biri de, yine Odun Kapısı yakınında, Çakır Ağa mülkünün yanında bulunan Sabunhane diye bilinen bir başka dükkândır. [82] Biri de, yine Odun Kapısı yakınında, Kal'a duvarı ve azadlı köle Hasan bin Abdullah mülkünün yanında bulunan adedleri on dokuza ulaşan karşılıklı dükkânlardır.
Biri de, iki taraftan umumi yol ve diğer taraflardan ise sultanî dükkânlarla çevrili bulunan birbirine muttasıl dokuz aded dükkânlardır.

Biri de, Bakırcılar Çarşısında, aynı çarşıda bakırcı olan Hacı Mah-mud mülkünün ve merhum Has Murad Hanının yanında bulunan birbirine muttasıl beş dükkândır.

Biri de, yine aynı çarşıda, Has Murad Hanı'nın yanında bulunan ve Demirci Dükkânı diye bilinen bir dükkândır. Biri de, Yavaşça Şahin Mahallesi'nde, Çıkrıkçılar Çarşısı'nın yanında bulunan birbirine muttasıl beş dükkândır. Biri de, Yenipazar Mescidi Mahallesi'nde, Gülpaşa Hâtûn mülkünün yanında bulunan bir dükkândır[192].

[83] Biri de, Bakırcılar Çarşısı'nda, Yahudi havrasının yanında bulunan ve Bozahâne diye bilinen uzun bir dükkândır. Biri de, merhum Acemoğlu Mescidi Mahallesi'nde, Yahudi Musa mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir[193].

Biri de, yine aynı mahallede, Yahudi Elkana mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, Halil Paşa Mahallesi'nde, Yahudi Samariya veled-i Kalyo mülkünün yanında bulunan Boyahane denilen bir dükkândır. Biri de, Fildamı Mahallesi'nde, Yahudi Musa veled-i Bozaç mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, Hoca Üveys Mescidi Mahallesi'nde, Sinan Paşa Hama-mı'nın yakınında ve adı geçen hamamın yanında bulunan birbirine muttasıl dört dükkândır[194].

Biri de, yine aynı mahallede, Sinan Paşa Hamamı'nın yanında bulunan zemin katı ve üst katı müştemil bir menzildir. Biri de, Dâye Hâtûn Mahallesi'nde, Yeni Sultanî Han'ın yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir

[84] Biri de, Kal'a haricinde, dört taraftan umumi yol ile çevrili bulunan Gümrük Kapanı diye bilinen bir menzildir. Biri de, Kal'a haricinde, dört taraftan umumi yol ile çevrili bulunan Tuz Anbarı diye bilinen bir anbardır.

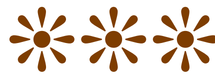
Biri de, Hoca Pîrî Mescidi Mahallesi'nde, dört tarafı umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl altı dükkândır. Biri de, yine aynı mahallede, Dâye Hâtûn ve Hoca Hamza mülkleri yanında bulunan birbirine muttasıl 20 dükkândır. Biri de, Darbhâne diye bilinen darın yakınında ve Mercan Ağa mülkünün yanında bulunan bir dükkândır. Biri de, Sekbanbaşı diye bilinen merhum Yakub Beğ Mescidi Mahallesi'nde,

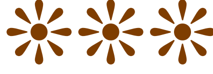
[85] Dâr-ı Âmire-i Sultaniye civarında, Darbhâne diye maruf darın yanında bulunan ve adedleri 26'ya ulaşan biribirine bitişik altlı ve üstlü odalardır[195].

Biri de, yine aynı mahallede, adı geçen Sultanî hücrelerin yanında bulunan karşılıklı sekiz dükkândır.

Biri de, Dikilitaş Mahallesi'nde'[96], Canbaz Mustafa diye bilinen Mustafa Subaşı mülkü, Yeniçeriler Za'îmi Okçu Karagöz bin Abdullah mülkü ve her iki taraftan özel yol ile çevrili bulunan karşılıklı dükkânlardır.

Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ve zikri geçen dükkânlar ile çevrili bulunan biri Bozahâne ve diğeri de Pul Darbhânesi diye bilinen biribirine muttasıl iki dükkândır[197]. [86] Biri de, Yeni KaPanın yakınında ve dört taraftan boş arazi ile çevrili bulunan birbirine muttasıl 12 dükkândır. Biri de, yine Kal'a haricinde bulunan dört taraftan boş arazi ile çevrili, birbirine muttasıl ve Kirişhane diye bilinen altı dükkândır.

Biri, Mevlânâ Zeyrek Medresesi Mahallesi'nde, Zeyrek Camii diye bilinen Kilisenin yanında, Zeyrek Medresesi Odaları diye bilinen 50 bab altlı üstlü odalar, buna tabi olarak odalar arasında yer alan sahn ve bazı odalara bitişik olarak bulunan bahçelerdir[198]. Biri de, Eski İmaret diye bilinen Kilisenin yanında, Eski İmaret Odaları diye bilinen 35 bab altlı üstlü odalar, buna tabi olarak odalar arasında yer alan sahn ve bazı odalara bitişik olarak bulunan bahçelerdir'[99].

[87] Biri de, Lebsi Manastırı Mahallesi'nde, Hristiyan Aleksi mülkünün yanında bulunan bir değirmendir[200]. Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Aleksi mülkünün yanında bulunan zemin katı müştemil bir menzildir.

Biri de, Arslanlu Mahallesi'nde, Hacı Halil mülkünün yanında bulunan birbirine bitişik dört dükkândır.

Biri de, Sevdi Ali Mahallesi'nde, Yeni Cami'nin yakınında, Ankaralı Ali mülkünün yanında bulunan bir kilisedir. Bütün bu zikredilen akarlar, Mahrûse-i Kostantiniyye'de -Belâlardan korunsun- bulunmaktadır.

5.2. Galata'da bulunan vakıf akarlar

Bunlardan biri, Dar'ül-feth Galata'da, Bakırcı Süleyman Mahallesi'nde, umumi ve hususi yol ile çevrili hem kadınlara ve hem de erkeklere ait olan hamamdır.

Biri de, yine aynı beldede, Cami Mahallesi'nde iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan bir hamamdır.

[88] Biri de, Karaköy Mahallesi varoşunda, Tophane Kapısı civarında, umumi yol ile çevrili bulunan erkeklere ve kadınlara ait bir hamamdır.

Biri de, Hacı Hamza Mahallesi'nde, İskele Kapısı civarında umumi yol ile çevrili bulunan birbirine bitişik, birisinin üstünde çardağı olan iki zemin kat menzildir[201].

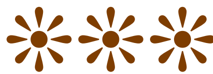
Biri, İskele Kapısı civarında, Lonca yakınlarında, umumi yol ile çevrili bulunan altı zemin kat menzil, bunlardan dördünün üzerinde dört oda ve birbirine bitişik dört dükkândır[202]. Biri de, Lonca Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine bitişik 12 dükkân olup bunlardan yedisinin üzerinde, yine bitişik tarzda üçer oda bulunmaktadır.

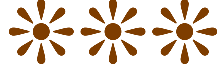
Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan ve yukarıda zikredilen dükkânların tam karşısında yer alan birbirine muttasıl dört dükkândır.

Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl 17 dükkândır ki, üzerlerinde ayrıca dört oda bulunmaktadır.

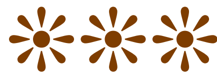
[89] Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl dört zemin kat menzil ile altı dükkândır ki, bunlardan üçünün üzerinde ayrıca üç oda bulunmaktadır. Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl 17 zemin kat menzildir ki, bunlardan her birinin üzerinde ayrıca 15 üst kat menzil ve evlere bitişik birbirine muttasıl beş dükkân ve üzerlerinde de üç oda bulunmaktadır. Biri de, Hacı Hamza Mahallesi'nde, dört taraftan umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl dört menzildir ki, üzerlerinde ayrıca dört üst kat menzil yer almaktadır.

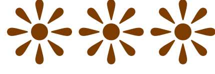
Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl dört zemin kat menzildir ki, her birinin üzerinde ayrıca birer üst kat menzil bulunmaktadır.

[90] Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl dört zemin kat menzildir ki, her birinin üzerinde ayrıca birer oda bulunmaktadır.
Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl dört zemin kat menzildir ki, her birinin üzerinde ayrıca birer oda ve yanlarında birbirine bitişik dört dükkân bulunmaktadır.
Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki zemin kat menzil ile beş dükkândır ki, üzerinde ayrıca üç oda bulunmaktadır.
Biri de, Lonca Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl yedi dükkândır ki, üzerinde ayrıca üç oda ve yanında bir de mahzen bulunmaktadır.
Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl beş zemin kat menzildir ki, her birinin üzerinde ayrıca birer oda bulunmaktadır.
Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl altı dükkândır ki, yanında birbirine bitişik ayrıca dört mahzen ve üzerlerinde dört oda bulunmaktadır. [91] Biri de, Cami Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl üç mahzendir ki, üzerinde büyükçe bir oda bulunmaktadır[203].
Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl dört mahzendir ki, üzerinde ayrıca iki oda bulunmaktadır.
Biri de, yine aynı mahallede, bulunan iki zemin kat ile üzerlerinde birbirine bitişik iki odadır.Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl üç dükkân ile dokuz zemin kat menzildir. Biri de, Cami Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki mahzen ile yedi dükkândır ki, mahzenlerin üzerinde ayrıca beş oda bulunmaktadır.
[92] Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl ve biri Sabunhane diye bilinen iki zemin kat menzildir ki, üzerlerinde ayrıca iki oda yer almaktadır. Biri de, yine aynı mahallede, üç taraftan umumi yol ile ve bir taraftan hamam ile çevrili bulunan birbirine muttasıl dört mahzendir ki, her birinin üzerinde ayrıca birer üst kat menzil bulunmaktadır.
Biri de, yine aynı mahallede, üç taraftan umumi yol ile ve bir taraftan hamam ile çevrili bulunan birbirine muttasıl bir mahzen ile zemin kat bir menzildir ki, üzerlerinde ayrıca iki oda bulunmaktadır.
Biri de, Gömüler Mahallesi'nde, Caminin yakınında, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl on mahzendir ki, üzerinde ayrıca birbirine bitişik yedi oda bulunmaktadır.
Biri de, Cami Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan on bir mahzendir ki, her birinin üzerinde ayrıca birer oda bulunmaktadır.
[93] Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan dört mahzendir ki, her birinin üzerinde ayrıca birbirine muttasıl dört oda bulunmaktadır.
Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan dört mahzendir ki, üzerinde dört oda ve ayrıca iki zemin kat menzil bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan altı mahzendir ki, üzerinde ayrıca altı oda ve ilaveten sabun imal edilen zemin kat bir menzil bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl dört dükkân, üzerlerinde iki oda, ayrıca birbirine bitişik ve üzerlerinde iki oda bulunan iki mahzen ile birlikte zemin kat bir menzildir.

Biri de, Gömüler Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan üç zemin kat menzil, hemen evlere bitişik bir mahzen ve üzerinde ayrıca birer odadır

[94] Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan beş mahzendir ki, üzerinde beş oda bulunmaktadır ve ayrıca içinde sabun imal edilen iki zemin kat menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan dokuz mahzendir ki, her birinin üzerinde ayrıca birer oda bulunmaktadır.

Biri de, Cami Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan sekiz mahzendir ki, her birinin üzerinde ayrıca birer oda yani toplam sekiz bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan üç mahzendir ki, üzerinde ayrıca iki oda ve yanında çatılı olmayan iki menzil bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan beş mahzendir ki, üzerinde birbirine muttasıl ayrıca beş oda bulunmaktadır.

[95] Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan yedi mahzendir ki, üzerinde ayrıca yedi oda bulunmaktadır. Yanında bir zemin kat menzil yer almaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan sekiz mahzendir ki, üzerinde ayrıca sekiz oda bulunmaktadır. Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan iki zemin kat menzildir ki, her birinin üzerinde birbirine muttasıl ayrıca birer oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan iki mahzendir ki, üzerlerinde ayrıca iki oda bulunmaktadır ve yanlarında birbirine muttasıl iki zemin kat menzil vardır. Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde bir oda ve bunların yanında da birisi çatısız olan iki zemin kat menzil bulunmaktadır. Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan on bir mahzendir ki, her birinin üzerinde ayrıca birer oda ve yanında da iki zemin kat menzil bulunmaktadır.

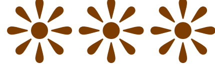
[96] Biri de, yine aynı mahallede, Sultanî Kilise dedikleri Nakışlı Kilise ile sınırlı bulunan dört mahzendir ki, üzerinde ayrıca dört oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan adı geçen Nakışlı Kilise ile çevrili bulunan zemin katı müştemil bir menzildir. Biri de, Galata'da, Yeni Lonca karşısında, umumi yol ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır[204].

Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan iki zemin katı müştemil bir menzildir ki, üzerinde iki oda bulunmaktadır.

Biri de, Sabuncu Frenk Batisto Mahallesi'nde, Kal'a ve duvarı ile çevrili bulunan bir zemin katı müştemil ve hususi bir menzildir.

Biri de, Cami Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan iki mahzendir ki, üzerinde iki oda ve bunların yanında da iki zemin, kat menzil bulunmaktadır.

[97] Biri de, yine aynı mahallede, Mevlânâ Gürânî Mescidi ile çevrili bulunan üç odadır.

Biri de, yine aynı mahallede, Mevlânâ Gürânî mülkü ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki mahzendir ki, üzerinde iki oda ve bunların yanında da yine birbirine muttasıl iki zemin kat menzil bulunmaktadır.

Biri de, merhum Kapudan Atik İbrahim Mahallesi'nde, Kal'a duvarı ile çevrili bulunan sekiz menzildir ki, her birinin üzerinde bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, Kal'a duvarı ile çevrili bulunan beş aded zemin kat menzildir ki, her birinin üzerinde bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl yedi aded zemin kat menzildir ki, her birinin üzerinde bir oda bulunmaktadır.

[98] Biri de, Kişbarış diye maruf Kemal Reis Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl on bir zemin kat menzildir ki, her birinin üzerinde ayrıca bir oda ve bunların yanında da üzerinde oda bulunmayan bir zemin kat menzil bulunmaktadır.

Biri de, Kürkçü Hızır Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan on beş zemin kat menzildir ki, her birinin üzerinde birbirine muttasıl birer oda bulunmaktadır. Biri de, Bakırcı Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan bir-birine muttasıl dört zemin kat menzildir ki, her birinin üzerinde bir oda ve bunların yanında da üzerinde oda bulunmayan bir zemin kat menzil bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, hamam yakınında, umumi yol ile çevrili bulunan dört zemin kat menzildir ki, bunların yanında da üzerinde bir oda bulunan bir zemin kat menzil bulunmaktadır.

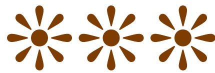
Biri de, yine aynı mahallede, hamam ve umumi yol ile çevrili bulunan iki zemin kat menzildir ki, üzerinde iki oda bulunmaktadır. [99] Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol, hamam ve hususi yol ile çevrili bulunan bir menzildir ki, üzerinde bir oda ve yanında da bir zemin kat menzil bulunmaktadır. Biri de, yine aynı mahallede, Kal'a duvarı ile çevrili bulunan birbirine muttasıl dört zemin kat menzildir.

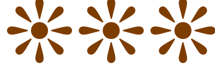
Biri de, yine aynı mahallede, hamam yakınında, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan birbirirne muttasıl üç zemin kat menzildir ki, her birinin üzerinde bir oda bulunmaktadır. Biri de, yine aynı mahallede, Kal'a duvarı ile çevrili bulunan bir iki birine muttasıl zemin kat menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, üç taraftan umumi yol ile çevrili bulunan üç zemin kat menzildir ki, üzerlerinde üç oda bulunmaktadır.

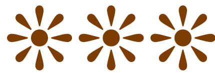
[100] Biri de, yine aynı mahallede, Kal'a duvarı ile çevrili bulunan üç zemin kat menzildir ki, üzerlerinde iki oda bulunmaktadır.

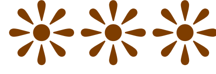
Biri de, Yekçeşm Hacı Mescidi Mahallesi'nde, Kal'a haricinde ve iki taraftan Kal'a duvarı ile çevrili bulunan bahçeleriyle birlikte beş zemin kat menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan beş odadır.
Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, zikri geçen Mescid ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir.
Biri de, Melek Hâtûn Mahallesi'nde, aynı Kal'ada Kasap Mehmed mülkü ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır.
[101] Biri de, Bali Reis Mahallesi'nde, Kal'a duvarı ile çevrili bulunan on iki zemin kat menzildir ki, üçünün üzerinde birer oda bulunmaktadır.
Biri de, Ankaralı Abdi Fakih Mescidi Mahallesi'nde, İskandil diye ma'ruf Kasım Reis mülkü ile çevrili bulunan beş zemin kat menzildir ki, üçünün üzerinde birer oda bulunmaktadır. Biri de, yine aynı mahallede, Kal'a duvarı ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır. Biri de, Urgancılar Mahallesi'nde, Ahmed Reis mirasçılarının mülkü ile çevrili bulunan iki zemin kat menzildir ki, üzerinde iki oda bulunmaktadır.
Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan beş zemin kat menzildir ki, üzerlerinde iki oda bulunmaktadır.
[102] Biri de, yine Tanrıvermiş Ağa Mahallesi'nde, Tatar Hamza Reis mülkü ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir. Biri de, Yeni Kal'a Mahallesi'nde, mezkûr kule ile çevrili bulunan birbirine muttasıl sekiz zemin kat menzildir.Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ve kal'a duvarı ile çevrili bulunan birbirine muttasıl yedi zemin kat menzildir. Biri de, zikri geçen Kule'nin ön tarafında, iki taraftan kal'a duvarı ile çevrili bulunan birbirine muttasıl beş zemin kat menzildir. Biri de, merhum Başçı Ahi Mahallesi'nde, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki zemin kat menzildir. Biri de, Ankaralı Abdi Fakih Mescidi Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır.
[103] Biri de, Ertebilmez Mahallesi'nde, umumi yol ve kal'a duvarı ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır.
Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl üç zemin kat menzildir ki, her birinin üzerinde yüksek bir oda bulunmaktadır.
Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde büyük bir oda ve bunların yanında da küçük bir bahçe bulunmaktadır. Biri de, Hristiyan Fenaveç Mahallesi'nde, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan kemer üzerine inşa edilmiş büyük bir odadır ki, kemerin altında umumi yol vardır ve ayrıca üzerinde bir oda bulunan zemin kat ile birbirine muttasıl altı hücre bulunmaktadır. Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki mahzendir ki, her birinin üzerinde bir oda ve bunların karşısında ise iki bahçe bulunmaktadır. [104] Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde bir oda ve bunların yanında da küçük bir bahçe bulunmaktadır.

Biri de, Frenk Anton Mensor Mahallesi'nde, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, adıgeçen Mensor mülkü ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki zemin kat menzildir ki, üzerlerinde iki oda bulunmaktadır.

Biri de, Makramacı Mahallesi'nde, KaPa duvarına bitişik iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan on üç hücredir. Biri de, Anton Mensor Mahallesi'nde, üç taraftan umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl üç mahzendir ki, her birinin üzerinde birer yüksek oda bulunmaktadır.

[105] Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan iki zemin kat menzildir ki, üzerlerinde birer yüksek oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan bir mahzendir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır. Biri de, Frenk Köse Anton Mahallesi'nde, üç taraftan umumi yol ile çevrili bulunan birbirine bitişik altı mahzendir ki, her birinin üzerinde yüksekçe bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl dört mahzendir ki, her birinin üzerinde yüksekçe bir oda bulunmaktadır.

Biri de, Frenk Yekçeşm Yakub Mahallesi'nde, Santha Marya Kilisesi ile çevrili bulunan bir mahzendir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır.

[106] Biri de, yine aynı mahallede, üç taraftan umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki mahzendir ki, her birinin üzerinde bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan bir mahzendir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır. Biri de, Hristiyan Petro Froş Mahallesi'nde, Frenk Zorzi Agra-madi mülkü ile çevrili bulunan bir mahzendir ki, üzerinde yüksekçe bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki mahzendir ki, her birinin üzerinde birer oda bulunmaktadır.

Biri de, Frenk Kuyumcu Domenko Mahallesi'nde, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan bir değirmendir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır.

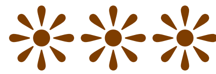
[107] Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan bir mahzendir ki, üzerinde yüksekçe bir oda bulunmaktadır.

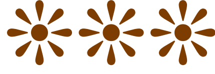
Biri de, yine aynı mahallede, Santane Kilisesi ile çevrili bulunan bir mahzendir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır. Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır.

Biri de, Hristiyan Korna Mahallesi'nde, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki mahzendir ki, her birinin üzerinde birer oda bulunmakta ve birisine Yeni Lonca adı verilmektedir.

Biri de, yine aynı mahallede, bir mahzendir ki, üzerinde yüksekçe bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde yüksekçe bir oda bulunmaktadır.

Biri de, Frenk Karlo Mahallesi'nde, üç taraftan umumi yol ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde yüksekçe bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde yüksekçe bir oda bulunmaktadır.

[108] Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Manol Verdi mülkü ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde yüksekçe bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki mahzendir ki, her birinin üzerinde bir oda bulunmaktadır.

Biri de, Frenk Ağrifo Mahallesi'nde, Frenk Batişto Gastoy mülkü ile çevrili bulunan birbirine bitişik bir dükkân ile bir mahzendir ki, her birinin üzerinde bir oda ve bunların yanında da yine birbirine muttasıl iki zemin kat menzil bulunmaktadır. Biri de, yine aynı mahallede, Frenk Bili mülkü ile çevrili bulunan çatısız bir zemin kat menzildir.

Biri de, Eski Lonca Mahallesi'inde, Ankaralı merhum Abdi Fakih Vakfı ile çevrili bulunan bir dükkândır ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır[205].

[109] Biri de, yine aynı mahallede, Santane Kilisesi Vakfı ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki dükkândır ki, her birinin üzerinde bir oda bulunmaktadır.

Biri de, Frenk Kapana Fikron Mahallesi'nde, Hristiyan Tabib Ni-kola mülkü ile çevrili bulunan bir dükkândır ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, Frenk Kapancı Nikroz mülkü ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, Frenk Pigani mülkü ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde yüksekçe bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Ekmekçi Pavlo mülkü ile çevrili bulunan bir mahzendir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır.

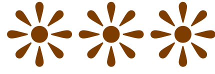
Biri de, Frenk Pars Mahallesi'nde, Frenk Kremami mülkü ile çevrili bulunan birbirine muttasıl üç dükkândır ki, her birinin üzerinde birer oda ve bunların yanında da birisi yine her birinin üzerinde birer oda bulunan birbirine muttasıl üç mahzen ve bir zemin kat menzil bulunmaktadır.

[110] Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Terzi Stefanos mülkü ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki mahzendir ki, her birinin üzerinde birer oda ve bunların yanında da onlara bitişik ve üzerinde odası olmayan bir zemin kat menzil bulunmaktadır. Biri de, Frenk Agabi Mahallesi'nde, Hristiyan Nikola mülkü ile çevrili bulunan bir mahzendir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Manol Verdi mülkü ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, aslen Eflak olan Hristiyan Stefanos mülkü ile çevrili bulunan bir mahzendir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır.

Biri de, Agabi Mahallesi'nde, üç taraftan umumi yol ile çevrili bulunan Bozahâne diye bilinen bir dükkândır. Biri de, yine aynı mahallede, Frenk Angeli Zlankaşko mülkü ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır.

[111] Biri de, Frenk Pars Mahallesi'nde, Çakır Ağa mülkü ile çevrili bulunan Kemer üzerine inşa edilmiş bir çardaktır ki, altında umumi yol vardır ve bunların yanında iki dükkân ile bunlara muttasıl bir mahzen bulunmaktadır.

Biri de, Agabi Mahallesi'nde, Çakır mülkü ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, bunun yanında da Başhane denilen bir dükkân bulunmaktadır.

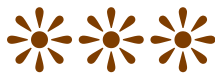
Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Yani Karbanise mirasçıları mülkü ile çevrili bulunan birbirine muttasıl beş dükkândır. Biri de, Agabi Mahallesi'nde, Karaköy Kapısı civarında Kal'a duvarı ile çevrili bulunan birbirine muttasıl ve mukabil sekiz dükkândır ki, bunlardan birinin üzerinde bir oda bulunmaktadır[206]. Biri de, yine aynı mahallede, Kal'a duvarına yapışık üç taraftan umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl 13 hücredir[207]. [112] Biri de, Karaköy Çarşısı Mahallesi'nde, Liman civarında Liman ve Sultanî mahzen ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki dükkândır.

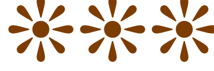
Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki zemin kat menzildir ki, her birinin üzerinde birer oda ve bunların yanında da onlara bitişik ve üzerinde odası olmayan iki zemin kat menzil bulunmaktadır. Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan Sultanî mahzen ve Kal'a duvarı ile çevrili bulunan birbirine muttasıl dokuz zemin kat menzildir ki, bunlardan birinin üzerinde bir oda bulunmaktadır. Biri de, Karaköy Çarşısı Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl üç zemin kat menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Kiryazi mülkü ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki zemin kat menzildir. [113] Biri de, Karaköy Çarşısı Mahallesi'nde, İsparta diye bilinen İskender mirasçıları mülkü ile çevrili bulunan birbirine muttasıl Burgos diye maruf olan Burç ile bir dükkândır. Biri de, yine aynı çarşıda, üç taraftan umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki zemin kat menzil ile birlikte Kasap Dükkânları diye bilinen sekiz dükkândır.

Biri de, yine aynı mahallede, Kal'a hendeği ile çevrili bulunan birbirine muttasıl 15 aded zemin kat menzildir. Biri de, yine aynı çarşının yakınında, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl dört zemin kat menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl üç aded zemin kat menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, dört taraftan umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki zemin kat menzildir. [114] Biri de, yine aynı mahallede, Kasaplar için bina olunan Sultanî Dükkânlar ile çevrili bulunan birbirine muttasıl üç zemin kat menzildir.

Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl on iki zemin kat menzil bulunmaktadır ki, bunlardan ikisinin üzerinde birer oda mevcuttur.

Biri de, Hristiyan Manol Verdi Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl on altı zemin kat menzildir. Biri de, Karaköy Çarşısı Mahallesi'nde, üç taraftan umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl yedi zemin kat menzildir ki, ikisinin üzerinde birer oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile çevrili | bulunan birbirine muttasıl on zemin kat menzildir ki, bunlardan üçünün üzerinde birer oda bulunmaktadır.

[115] Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Kastilotsa Kilisesi ile çevrili bulunan birbirine muttasıl üç zemin kat menzildir ki, birinin üzerinde bir oda bulunmaktadır[208].

Biri de, Hristiyan Vasilko Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl üç zemin kat menzildir. Biri de, Karaköy Çarşısı Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl bir dükkân ile üç zemin kat menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Kastilotsa Kilisesi ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki zemin kat menzil bulunmaktadır ki, üzerlerinde birer oda vardır.

Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Papuççu Dimitri mülkü ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir. Biri de, Karaköy mahallelerinden, Kosta Koparya Mahallesi'nde, Hristiyan Manol Leşkeri mülkü ile çevrili bulunan birbirine muttasıl iki zemin kat menzildir.

[116] Biri de, yine aynı mahallede, Frenk Sanzani Kilisesi ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde bir çardak bulunmaktadır.

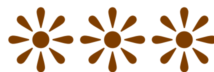
Biri de, Karaköy Çarşısı Mahallesi'nde,Kürkçü Hristiyan İskender mülkü ile çevrili bulunan birbirine muttasıl üç zemin kat menzildir ki, üzerinde bir oda bulunmaktadır. Biri de, Hristiyan Manol Verdi Mahallesi'nde, üç taraftan umumi yol ile çevrili bulunan birbirine muttasıl sekiz zemin kat menzildir ki, dördünün üzerinde birer oda bulunmaktadır. Biri de, Karaköy mahallelerinden, Alaperde Mahallesi'nde, Aya Yorgi Kilisesi ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir[209]. Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan Bezirhane diye bilinen bir zemin kat menzil, bunun yanında on tane ev, beşinin üzerinde de birbirine muttasıl beş odadır.

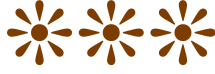
[117] Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Baba Kermanol mülkü ile çevrili bulunan altı aded birbirine muttasıl zemin kat menzil, bunlardan ikisinin üzerinde de iki odadır. Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan San Benito Kilisesi ile çevrili bulunan iki aded birbirine muttasıl zemin kat menzil, birinin üzerinde de bir odadır.

Biri de, Hristiyan Deli Mihail Mahallesi'nde, iki taraftan San Benito Kilisesi ile çevrili bulunan bir aded zemin kat menzil ve üzerinde de bir odadır.

Biri de, Hristiyan Pagmano Mahallesi'nde, Hristiyan Antoni Belaga mülkü ile çevrili bulunan ve Likosina Kilisesi diye bilinen kilisedir.

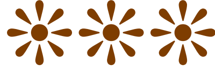
Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan San Benito Kilisesi ile çevrili bulunan bir aded zemin kat menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan üç aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir.

Biri de, Kalafatçı Başı Deli Mihail Mahallesi'nde, iki taraftan San Benito Kilisesi ile çevrili bulunan bir aded zemin kat menzil, üzerinde de bir odadır.
[118] Biri de, Ekmekçi Hristiyan Anderya Mahallesi'nde, Kelenderci Hristiyan Konstantin mülkü ile çevrili bulunan bir aded zemin kat menzildir.
Biri de, yine aynı mahallede, Hristiyan Kara Thoma mülkü ile çevrili bulunan dört aded birbirine muttasıl zemin kat menzil ve birinin üzerinde de bir odadır.
Biri de, Midillili Zozi Mahallesi'nde, Hristo Kilisesi ile çevrili bulunan bir aded zemin kat menzil, üzerinde de bir odadır. Biri de, Ekmekçi Hristiyan Anderya Mahallesi'nde, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan bir aded zemin kat menzil, üzerinde bir oda ve yanında ise bir değirmendir.
Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan Ermeni Kilisesi[210] ile çevrili bulunan iki aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir. Biri de, Hristiyan Kalafatçı Psanle Mahallesi'nde, yine Hristiyan Yani Zilo mülkü ile çevrili bulunan bir aded zemin kat menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Ermeni Kilisesi ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir.
[119] Biri de, Kethüda İskender Mahallesi'nde, Kâtib Hasan mülkü ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, adı geçen kethüda mülkü ve hamam ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir. Biri de, Hristiyan Ekmekçi Kosta Koperya Mahallesi'nde, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan iki aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, her birinin üzerinde bir oda ve yanındad a üzerinde oda bulunmayan ayrıca zemin kat bir menzil bulunmaktadır.
Biri de, Hristiyan Ekmekçi Andreya Mahallesi'nde, iki taraftan adı geçenin mülkü ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir. Biri de, Kalafatçı Başı Kilisesi veya Kalafatçıbaşı Kastino Mahallesi'nde, dört taraftan umumi yol ile çevrili bulunan yedi aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, ikisinin üzerinde birer oda bulunmaktadır.
Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile ve Ağriboz'lu Hristiyan Nikola mülkü ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir.
[120] Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan Hristiyan Anton Psanle mülkü ile çevrili bulunan üç aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir.
Biri de, Karaköy mahallelerinden Berber Hristiyan Mihail Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan yedi aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, birinin üzerinde de bir oda bulunmaktadır.
Biri de, Sepetçi Hristiyan Yorgi Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan altı aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir. Biri de, Manol Devaranco Mahallesi'de, umumi yol ile çevrili bulunan sekiz aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, ikisinin üzerinde de birer oda bulunmaktadır.
Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan altı aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, ikisinin üzerinde de birer oda bulunmaktadır. [121] Biri de, yine aynı mahallede, üç taraftan Kiremitçi Nikola

mülkü ile çevrili bulunan beş aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, birinin üzerinde de bir oda bulunmaktadır. Biri de, Hristiyan Anton Öknale Mahallesi'nde, umumi yol ve kala'a duvarı ile çevrili bulunan üç aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, ikisinin üzerinde de birer oda bulunmaktadır. Biri de, yine aynı mahallede, iki taraftan umumi yol ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir.

Biri de, Tophane Kapısı yakınında, kal'a duvarı ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, yanında ona bitişik bir dükkân bulunmaktadır.

Biri de, Hamamcı Hacı Mübarek Mahallesi'nde, hamam ve umumi yol ile çevrili bulunan üç aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, ikisinin üzerinde de birer oda bulunmaktadır. Biri de, yine aynı mahallede, Hacı Bayram bin Yusuf mülkü ile çevrili bulunan iki aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, birinin üzerinde de bir oda bulunmaktadır. [122] Biri de, Kal'a duvarı civarındaki Ermeni Mahallesi'nde, her taraftan umumi yol ile çevrili bulunan yedi aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir.

Biri de, San Benito Mahallesi'nde, Kal'a duvarı yakınında, umumi yol ile çevrili bulunan bir kat menzildir ki, üzerinde de bir oda bulunmaktadır.

Biri de, Ermeni Haceger Mahallesi'nde, Ermeni Haceger mülkü ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde de bir oda bulunmaktadır.

Biri de, Papazoğlu Mahallesi'nde, üç taraftan umumi yol ile çevrili bulunan üç aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, birinin üzerinde de bir oda bulunmaktadır.Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan üç aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, birinin üzerinde de bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, üç taraftan umumi yol ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde de bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, üç taraftan umumi yol ile çevrili bulunan üç aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, birinin üzerinde de bir oda bulunmaktadır.

[123] Biri de, Ermeni Sadi Beğ Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan üç aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, üzerinde de iki oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde de bir oda bulunmaktadır. Biri de, yine aynı mahallede, San Benito Kilisesi ile çevrili bulunan üç aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, birinin üzerinde de bir oda bulunmaktadır.

Biri de, Kapıcı İlyas Mahallesi'nde, Kal'a duvarı ile çevrili bulunan altı aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, üç taraftan umumi yol ile çevrili bulunan beş aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, birinin üzerinde de bir oda bulunmaktadır.

Biri de, Nev-Müslim Ases Mehmed Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan sekiz aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, üçünün üzerinde de birer oda bulunmaktadır. Biri de, yine aynı mahallede, üç taraftan umumi yol ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir.

[124] Biri de, Papaz oğlu Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan altı aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, Kuyumcu Frenk Zani mülkü ile çevrili bulunan bir zemin kat menzildir ki, üzerinde de bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan sekiz aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, birinin üzerinde de bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan iki aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir. Biri de, Nev-Müslim Ases Mehmed Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan üç aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir. Biri de, Silâhı Mahmud bin Hamal Mahallesi'nde, Kal'a duvarı ile çevrili bulunan yedi aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, üçünün üzerinde de birer oda bulunmaktadır.

[125] Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan üç aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, birinin üzerinde de bir oda bulunmaktadır.

Biri de, Papaz Oğlu Mahallesi'nde, üç taraftan umumi yol ile çevrili bulunan beş aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, ikisinin üzerinde de birer oda bulunmaktadır. Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan üç aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir. Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan iki aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir. Biri de, Alaperde Mahallesi'nde, üç taraftan umumi yol ile çevrili bulunan iki aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki,birinin üzerinde de bir oda bulunmaktadır.

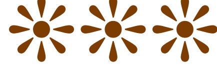
[126] Biri de, Abayî İlyas Mahallesi'nde, umumi yol ile çevrili bulunan altı aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir ki, birinin üzerinde de bir oda bulunmaktadır.

Biri de, yine aynı mahallede, umumi yol ile çevrili bulunan iki aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir. Biri de, Melek Hâtûn Mahallesi'nde, üç taraftan umumi yol ve bir taraftan Kasap Mehmed mülkü ile çevrili bulunan iki aded birbirine muttasıl zemin kat menzildir.

Bütün bu zikredilen akarlar, ilahi inayet ile bütün belalalardan mahfuz olan Dârü'1-Feth Galata'da bulunmaktadır. Bütün bu zikredilen akarlar, yani karyeler, mezra'alar, evler, değirmenler ve diğer akarlar, zikredilen bütün sınırları, haklan, bağlı olan yerler ve mütemmim cüzleri, sonradan bunlara katılacak hukukî ve medenî semereleri, yollan, irtifak haklan, dereleri ve tepeleri, vadileri, dağları, kuyuları ve nehirleri, ağaçları ve bunlara izafe olunan, nisbet edilen,

[127] bunlardan sayılan ve bu gayr-i menkullerle birlikte olduğu bilinen, akarın ismi zikredilidiğinde ifadenin şamil olduğu herşey, eski-yeni, uzak-yakın, ayn-bitişik, zikredilen ve edilmeyen bütün haklan ile birlikte, dinen ve hukuken açık, sahih ve ser'î bir vakıftır, kesindir, lazım yani bağlayıcıdır; akdi geçerli kılacak bütün şartları havidir; noksanlardan ve akdi ibtal edecek bütün bozucu şartlardan uzaktır; bu vakıf yapılırken müctehid imamların itibar ettiği bütün meşru şartlara riayet edilmiştir -Allah'ın rızası hepsinin üzerine olsun- devamlı ve muhalleddir,

Allah'ın yeryüzüne ve üzerindeki herşeye ve herkese hakiki varis olacağı kıyamet gününe kadar geçerlidir -Allah vârislerin en hayırlısıdır-; satılamaz, bağışlanamaz; rehin verilemez; hiçbir şekilde ve hiçbir sebeble itlaf edilemez; değiştirilemez; vakfın gayesine aykırı tebdil ve tağyir manasında tasarrufda bulunulamaz; mevkufun yahut onunla alakalı her şeyin varlığını tehlikeye sokacak veya bunlarda noksan iras edecek tasarruflara teşebbüs edilemez; ancak vakfa yönelik açık bir maslahatı gerektiren tağyir ve tebdiller bunun istisnasını teşkil eder. Mesela, zikredilen vakıf ev ve değirmenlerde meydana gelen ve vakfın maslahatının gereği olan tağyir ve tebdiller gibi.

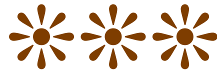
[128] Ayrıca zikredilen akarlar için kira akdi ve üzerlerinde bulunan ağaçlar için müsâkat akdi, bir yıldan uzun bir süre için yapılamaz. Eğer zaruret mecbur kılarsa ancak üç seneye kadar yapılsın; fakat kiracı güvenilir ve dindar olsun; başkasının malına tamahkâr, devlet nezdinde şevket ve salahiyet sahibi olmasın; kiracılığı sebebiyle vakfa ve maslahatlarına tehlike ve noksan gelme ihtimali bulunan birisi olmasın.

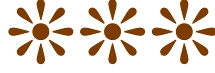
Vâkıfın Şartları ve Vakfın Görevlileri (Vezâif-i Vakıf) 1. Fâtih Cami'i İle Alakalı Vâkıfın Şartları ve Vakfın Vazifeler P[u]

Vâkıf -Allah mülkünü ebedi kılsın- Kostantiniyye şehrinde yeni inşa ettiği ve yukarıda zikri geçen Yeni Cami'-i Kebir için şöyle şartlar koştu ki;

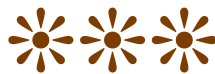
Bir hatib tayin olunsun, salih ve ilimden pay sahibi bir âlim olsun, özellikle de şer'-i şerif ve din-i hanifin hükümlerine uygun olarak her Cuma hitabet ve imamet görevini ifa edebilmesi için bir imam ve hatibe gerekli olan şer'î ilimleri bilen bir âlim olsun. Vâkıf, bu şartları taşıyan hatib için vâkıfın - Allah mülkünü daim etsin- sikkesi ile damgalı rayiç olan dirhemden her gün için 30 akçe vazife (maaş) tayin eylemiştir.

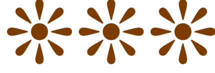
[129] İki aded salih kişi imam olarak tayin edile. Bunlar her gün beş vakit namazın imamlığını, Teravih ve Regaib namazı gibi cemaatle kılınan diğer namazların imamlığını ifa edeler. Bu iki imam adı geçen Yeni Cami'de nöbetleşe imamlık yapalar; birisi gecesi ile birlikte bir gün ve diğeri de bir başka gün imamlık vazifesini ifa edeler. Bunlardan her biri için zikredilen Sultanî dirhemden günde on dirhem akçe tayin edilmiştir. Zikredilen caminin iki minaresinde beş vakit namazda ezan okumak ve müezzinlik yapmakla meşgul olmak üzere 12 kişi istihdam edile. Bunlar her gün beş vakit namazda, üçü minarelerden birinde ve üçü de diğer minarede olmak üzere ezan okuyalar. Bu kişiler, müezzinlerin sahib olması gereken, takva, güzel ses, vakit ilmine vukuf gibi bütün vasıflarla muttasıf olmalılar. Bunların her biri için de günde beş akçe tahsis edilmiştir. Vâkıf -Allah gölgesini daim kılsın- on aded Kur'an hafızının zikredilen camiye mülâzemetle meşgul olmalarını [130] ve bunlardan birinin reisleri olup reisin hem sesi daha güzel, kıra'at ilmine vâkıf, Kitabullahı ezberleme konusunda son noktaya ulaşmış ve yüksek derecede tecvid ilminde âlim birisi olması gerektiğini şart koşmuştur. Bunlardan reis için günde 7 akçe ve geriye kalan dokuz hafızın her biri için de günlük beş akçe tahsis eylemiştir.

Salih kimselerden 20 kişi daha tayin etmiştir ki, bunlardan her biri Kur'an'ın 30 kısmından bir kısmı demek olan ve cüz diye isimlendirilen bir bölümü okusun. Bunların her biri için de günlük iki akçe tahsis eylemiştir.
Yirmi kişi daha tayin etmiştir ki, bunların her biri her gün camide 3500 defa kelime-i tevhidini söylesin. Reisleri dışında bunları her birisi için de günde iki akçe ve reis için ise her gün üç akçe tahsis eylemiştir.
On kişi daha tayin eylemiştir ki, bunların her biri her gün Seyyidimiz Hz. Muhammed (sav)'e diyerek salavat-ı şerife getirsin.
[131] İçlerinden birisi reisleri olsun ve reis için günde üç akçe ve diğerleri için ise günde iki akçe verilsin.
Beş kişi daha tayin eylemiştir ki, bunların her birisi zikredilen camide beş vakit namazı cemaatle kılsın ve sevabını da vâkıfa bağışlayıp dua etsinler. Bunların her birine günde yedi akçe tayin eylemiştir.
Salih bir kişiyi de mu'arrif olarak tayin eylemiştir ki, Cuma günleri mu'arriflerin âdeti üzerine hamd etsin, salavat getirsin, ulü'l-emre dua ve sena eylesin, mü'min erkek ve kadınlara istiğfarda bulunsun. Bunun için de günde altı akçe tayin eylemiştir. Salih ve namaz vakitlerine arif bir kişiyi de muvakkit olarak tayin eylemiştir ki, namaz vakitlerini tayin ve takip eylesin. Bunun için de her gün on akçe tahsis eylemiştir.
Altı neferi de zikri geçen Yeni Cami'ye kayyım olarak tayin eylemiştir ki, bütün sorumluluğu mescide hizmet etmek, ihtiyaç vaktinde kapılarını açmak, gece vakti kapıları kilitlemek, sergilerini açmak ve korumak, mescidi temizlemek
[132] ve kısaca kayyımları ifa ettikleri bütün hizmetleri ifa etmek olsun. Bunların her biri için günlük beş akçe tahsis edilmiştir.
Dört kişiyi de caminin lamba ve kandilleri hizmeti için tayin eylemiş ve bunların her birine de günde beş akçe tahsis kılmıştır. İki kişiyi de zikredilen caminin önünde inşa olunan iki tuvaletin bakımını yapmak, cami ile medreseler arasında bulunan geniş alanı temizlemek, mescid'in içinde bulunduğu harimin kapılarını gece kapatıp gündüzleri açmak üzere tayin eylemiştir. Bunların her biri için günde üç akçe tahsis kılmıştır. Bir kişiyi de Mürtezika Noktacısı olarak tayin eylemiştir ki, zikredilen vazifelilerin hallerini takip edip, hizmetini terk edenlerin terk ettikleri zamanlar için tahsisatlarını kessin. Noktabaşı için de gündelik üç akçe tahsis kılmıştır.
Vâkıf, caminin hasırları için günlük dört akçe; lambaların yağı için günlük beş akçe; kandillerin süpürgeleri ve temizlenmeleri için günlük bir akçe tahsis kılmıştır.
2 . *Medreseler İle Alakalı Vâkıfın Şartları ve Vakfın Vazifeleri* Vâkıf -Allah mülkünü ve saltanatını daim kılsın- şöyle şart koştu ki;
[133] Câmi'-i Şerifin her iki tarafında bulunan sekiz medreseden her biri için şer'î ve aklî ilimlerde âlim ve bunların usulüne vâkıf bir müderris tayin olunsun. Ta ki, şer'î ve aklî ilimleri öğretmek ve tedris eylemekle meşgul olsunlar; ta'til olması mu'tad

olan günler dışında her gün eğitim ve talime devam eylesinler; talebenin kâmil manada yetişmesi için tam gayret göstersinler; talebeye talim, tefhim ve terbiyede gerekli kurallara riayet eylesinler; talebenin idaresinde akıllı davransınlar. Vâkıf, müderrislerden her biri için, zikredilen sultanî dirhemlerden gündelik 50 akçe tahsis eylemiştir.

Ayrıca vâkıf, her bir medrese için, Muhtasarât tabir edilen kısa ve metin tarzındaki temel eserleri talim edecek kadar ve Mutavvelât tabir edilen ilimlerle alakalı uzun ve ayrıntılı kitapları anlayacak kadar âlim olan mu'îdler (asistanlar) tayin edilmesini şart koşmuş ve bunlardan her birine de gündelik beş akçe tahsis kılmıştır.

Ayrıca her medresede ilim talebelerinden 15 kişi bulunmasını şart koşmuş ve bunlardan her birine günlük iki akçe tahsis kılmıştır. Ancak talebeler, bu çeşit yüksek medreselerde okunması adet haline gelen ilim kitablarının maksatlarını anlamak için yeterli zekâ ve kabiliyete sahip olmalıdırlar.

[134] Ayrıca her medreseye, kapısını açıp kapamak üzere bir kapıcı, haremini temiz tutmak üzere bir ferrâş, tuvaletini temizlemek üzere de bir hizmetçi olmasını şart koşmuş ve her birine günlük iki akçe tahsis kılmıştır.

Ayrıca her medrese için hasır bedellerine, aydınlatmada kullanılan yağ ile kandillerin bakım ve temizliğine harcanmak üzere günlük iki akçe tahsis kılmıştır.

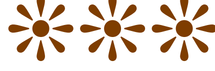
Yüksek medreseler gibi sayıları sekiz olan ve Tetimme-i Medrese diye maruf olan küçük medreselerden her biri için de altı akçe tahsis kılmıştır; bu meblağdan iki akçesi bevvâb tabir edilen kapıcıya, dört akçesi de hasır ve kandil yağına aittir. Tetimme hücrelerinde her birine her ay için 15 akçe tahsis kılmıştır.

Bevvâb yani kapıcı, sâlih ve ehl-i ilim bir zat olmalıdır. Kapıcı, ferrâş (süpürgeci) ve tuvalet görevlisi, kendilerine tefviz edilen işleri, meşru bir engel veya şer'an makbul bir özürleri olmadıkça, mutlaka bizzat kendileri ifa etmelidirler, hizmetlerini başkalarına devretmemelidirler.

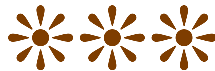
Medreseler için tahsis olunan kütüphanede, vasıfları belirtilen vakıf kitaplar için de, kitapların isimlerini çok iyi bilen, zikredilen medreselerde bulunan

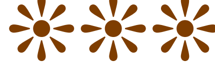
[135] müderris, mu'îd ve talebelerden kitaplara ihtiyaç duyanlara nazır veya kaim-makam-ı nazır sıfatıyla kitapları verebilecek olan bir hâfız'ul-kütüb tayin eylemiştir. Kitapları başkalarına vermesin. Bunun için de gündelik altı akçe tahsis kılmıştır. Ayrıca bu kütübhanede bir dindar kâtib olsun ki, bütün kitapların isimlerini, kitapların adedlerini, medrese ehline verilen kitapların adedlerini ve kısaca ihtiva eden kütüphane rehberi manasında bir defter yazsın. Kısaca kütübhane kâtibi, emin marifeti ile hâfız'ul-kütüb, talibine lazım oldukça kitapları tefrik ve tekrar geri iade edildiğinde derleme ve toplama hizmetlerini, vakıf kitaplardan bir kitap yahut bir varak kaybolmayacak şekilde tedbir eyleyip bütün tasarruflarını kaydeylesinler. Bunun için de günlük dört akçe tahsis eylemiştir. Nazır, her üç ayda bir kitapların durumunu kontrol eylesin, muhafazasında ihmalde bulunmasın ve zayi olmaması için azami derecede ihtiyatlı olsun.

3. Dârü'ş-Şifa İle Alakalı Vâkıfın Şartlan ve Vakfın Vazifeleri Vâkıf -saltanatının gölgesi daim olsun- Dârü'ş-Şifa için de iki tabib tayinini şart koşmuştur. Bunlar hangi taifeden olurlarsa olsunlar, tıbbî meselelerde hazık; tatbikî ve nazarî konularda mahir olsunlar. Her ikisi de her gün iki defa Dârü'ş-Şifa'ya gelerek hastalara baksınlar ve Tıp Kitaplarında ayrıntılı olarak açıklanan ilaçlarla tedavilerini yürütsünler.
[136] Hastaların ve hastalıktan yeni kurtulup da bakıma muhtaç olanların bakım ve tedbirinde hiçbir şekilde ihmal eylemesinler. Hastalıkların iyileştirilmesi için ellerinden gelen gayreti gösterip muhtaç oldukları ilaçlar ile tedvailerini yapsınlar. Bu tabiblerin her birisi için günlük 20 akçe tahsis eylemiştir. Bir kişi de Dârü'ş-Şifa'da bulunan hastaların gıda maddeleri, içecekler ve benzeri ihtiyaçları için lazım olan her şeyi alıp tayin edilen masrafları yapmak ve muhasebesini yürütmek üzere emin ve dindar bir emin-i sarf olacaktır. Bunun için de günlük dört akçe tahsis edilmiştir.
Yine emin ve dindar bir kişi de vekilharç unvanıyla tayin olunsun, ta ki, Dârü'ş-Şifa'da ihtiyaç duyulan gıda ve ilaç gibi şeyleri satın alsın. Ancak bu kişinin alım ve satımda hem tecrübesi ve hem de basireti olsun. Bunun için de günlük dört akçe tahsis eylemiştir.
Muvafık ilacın ne olduğuna dair kanunları bilen bir kişi de kehhâl yani göz tabibi olsun, göz muayenesinde olmazsa olmaz olan ilimleri ve amelleri bilsin ve göz tabiplerinin muhtaç olukları bütün nazarî ve amelî bilgilere vakıf bulunsun[212]. Bunun için de günlük sekiz akçe tahsis kılmıştır.
Bir de san'atında mahir ve hazık bir cerrah olsun ve buna da günlük sekiz akçe verilsin.
Ancak vâkıf şart koşmuştur ki, cerrah ve göz tabibi, vakıftan temin olunan müfred ve mürekkeb ma'mul ilaçları, [137] sadece ve sadece Dârü'ş-Şifa'ya gelen hastaların tedavisinde kullansın, hariçte olan yaralı ve hastalara sarf etmesin. Eczacılık konusunda uzman bir kişi de tayin edilsin ki, şurupların hazırlanmasını, ma'cunların, nebatî ilaçların (akras) ve müsehhil ilaçların (eyaric) yapılmasını bilen arif biri olsun. Ta ki hastalar için ihtiyaç duyulan şurup ve diğer ilaçları hazırlasın. Bunun için günlük altı akçe tayin etmiştir.
Bir güvenilir kişi de ecza depocusu olsun, Dârü'ş-Şifa'da ihtiyaç duyulan şurup, ilaç ve diğer malzemeleri depolasın, her gün Dârü'ş-Şifa'ya gelsin, nazır, tabib veya bunların nâibleri huzurunda Mahzenin kapısını açsın, tabibin bilgisi ve emri altında hastalara şurup ve ilaçları dağıtsın; mahzenin kapısını kapattıktan sonra hepsinin ittifakıyla kapıya mühür vurulsun. Bunun için de günlük dört akçe tayin eylemiştir.
Aşçılık sanatını bilen iki tane de tabbah=aşçı olsun ki, tabibin emri ve marifeti ile her gün gerekli gıdaları pişirsinler. Bunların her biri için de günlük üç akçe tayin eylemiştir. Güvenilir bir kişi de Dârü'ş-Şifa'ya kapıcı olsun. Her gün vaktinde gelerek kapının açılışını ve kapanışını yapsın. [138] Yabancılardan hiç kimsenin Dârü'ş-Şifa'da gece kalmalarına ve hastaların yanlarına varmaların asla müsaade etmesin. Bunun için de günlük üç dirhem tahsis kılmıştır. İki kişi de hasta hizmetleriyle meşgul olsunlar; gıdaların ve şurupların onlara ulaştırılması, yataklarının

hazırlanması, elbiselenin yıkanması, ellerine su dökülmesi, kaldıkları menzillerinin temizlenmesi ve benzeri hizmetleri ifa etsinler. Kısaca kayyım ve ferrâşın ifa ettikleri hizmetleri yerine getirsinler. Bunların her biri için de günlük üç akçe tahsis kılmıştır.

Güvenilir sâlih bir kişi de, bu külliyeye ait binaların duvarlarını duvarlara yazı yazanlardan ve üzerine rastgele nakış ve resim çizenlerden korusun. Bunun için de günlük iki akçe tahsis kılmıştır.

Vâkıf şart koşmuştur ki, Dârü'ş-Şifa tabir edilen bu binanın bütün vazifelilerinin maaşları ve masrafları, her gün için 100 akçeyi geçmesin ve eksik de olmasın. Vâkıf -Allah onun hayırlarını kabul eylesin-, [139] Dârü'ş-Şifa'da ihtiyaç duyulacak gıdalar, şuruplar ve ilaçlar ile vefat edenlerin teçhiz ve tekfini için günlük 200 akçe tahsis kılmıştır.

Vâkıf, haftada bir defa, tam bir ihtiyatla hareket etmek şartıyla, nazır, tabib ve kâtibin bilgisi altında Dârü'ş-Şifa'da bulunmayan ihtiyaç sahiplerine de ihtiyaç duydukları ilaç ve şurupları Dârü'ş-Şifanın deposundan verilebilir.

Nazır, depodaki ilaç ve şurupları devamlı teftiş etmelidir; ta ki, şeker gibi her zaman bulunmayan bazı maddelerde sıkıntı olmasın. Dârü'ş-Şifa'daki hastalardan birisi mirasçı bırakmadan vefat ederse, terekesi nazır ve tabib marifetiyle Dârü'ş-Şifa'nın maslahatlarına harcanır.

Vâkıf, Dârü'ş-Şifa'da vefat edecek hastaların, hiçbir darlık ve sıkıntıya girmeden teçhiz ve tekfin edilebilmeleri için günlük beş akçe tahsis eylemiştir.

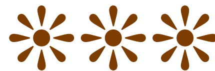
4. İmâret-i Âmire İle Alakalı Vâkıfın Şartları ve Vakfın Vazifeleri

Vâkıf -Allah mülkünü daim kılsın- yukarıda zikri geçen İmâret-i Âmire için diyanet, emanet, takva, hidayet ve ilim ile mevsuf bir şeyh tayin kılmıştır ki,

[140] fakirler, âlimler ve misafirler için tahsis kılınan gıda ve benzeri şeylerin zamanında ve ehline ulaştırılması vazifesini tam olarak ifa etsin. Bu görevli için günde 20 akçe tayin kılmıştır. Vâkıf, yine imaret için muhasebeye vâkıf ve emin bir kâtib olmasını şart koşmuştur ki, imarete giren ve çıkanları ayrıntılı olarak yazılması gibi ihtiyaç duyulan maddeleri yazsın, kâtib için günlük altı akçe tahsis kılmıştır.

Yine imaret için bir vekilharç tayin eylemiştir ki, emanet ve diyanet ile mevsuf olup alım-satımda tecrübe sahibi olması şarttır. Bunun için de günlük beş akçe tahsis kılınmıştır. Yine imaret için kilerdar diye bilinen güvenilir bir depocu (hâzin) tayin etmiştir ki, imaretin depolarında bulunan her şeyi muhafaza eylesin ve mukkayyed olsun. Bunun için de günlük beş akçe tayin kılmıştır.

Yine imaret için güvenilir ve imaretin içini, dışını ve harimini temizleme, yataklarını serme ve zamanında bunları kaldırma ve düzenleme hizmetlerini hakkıyla ifaya muktedir iki ferrâş tayin eylemiş ve bunların her birine günlük üç akçe tahsis kılmıştır. [141] Yine imaret için güvenilir ve imarete gelecek misafirlere hizmete yani, yataklarını serme ve zamanında bunları kaldırma ve düzenleme ve benzeri hizmetleri hakkıyla ifaya muktedir iki kayyım tayin eylemiş ve bunların her birine günlük üç akçe tahsis kılmıştır.

Yine imaret için kandilleri yakmak ve buna tekaddüm eden hizmetleri ifa edecek iki serrâc (kandilci) tayin eylemiştir ki, her gece nöbetleşe bu görevi ifa edeceklerdir. Son yatsı vaktinden sonra imaretin kapılarını kilitlemek ve fecrin doğuşundan evvel de açmak görevleri de bunlara tefviz edilmiştir. Bunların her birine günlük üç akçe tahsis kılmıştır.

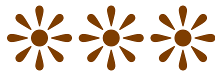
Yine imaret için nakib diye bilinen dört nefer tayin eylemiştir ki, diyanet ve hizmeti kuvvetle ifa vasıflarına sahip olmaları şarttır. Kendilerine tefviz edilen talebelere, fakirlere ve misafirlere sabah ve akşam yemeklerinde olması gereken şekilde ekmeğin tevzii ve yemeğin taksimi görevlerini dikkatle yürütmeleri, [142] İmâret-i Âmire'ye konaklayan herkese hizmet edip konakladıkları günden son gün olan üçüncü güne kadar onlar için tayin edilen yemekleri hazırlamaları vazifeleridir. Güzel âdetlere ve hoş olan âdab-ı mu'âşeret kaidelerine uyma mecburiyetleri vardır. Bunların her birine günlük üç akçe tahsis kılmıştır. Yine imaret için verilecek hizmetleri hakkıyla ifaya muktedir iki bevvâb tayin eylemiştir ki, bunlardan her biri yemek geldiğinde ve taksimi sırasında kapıda duracaklardır; İmarete gelenlerden kim ki yemek elde etmek için su-i edebde bulunursa, onu engellemek, icab ederse nasihat etmek ve gerektiğinde dövmek gibi hizmetlerle meşgul olacaktır ve bunların her birine günlük üç akçe tahsis kılmıştır.

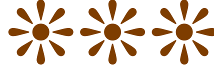
Yine imaret için güvenilir ve çeşitli yemekleri pişirmede mahir ve muktedir altı aşçı tayin eylemiş ve bunların her birine günlük dört akçe tahsis kılmıştır. Yine imaret için dindar, güvenilir ve ekmek pişirmede tecrübe sahibi altı ekmekçi tayin eylemiştir, bunlar nöbetleşe çalışacaklardır. Bunların her birine günlük dört akçe tahsis kılmıştır. [143] Bir kişi de etin imaret mutfağına taşınması için hamal olarak tayin edilmiştir, güvenilir birisi olması şarttır ve bu kişi için günlük üç akçe tahsis kılmıştır.

İki kişi de buğdayın ayıklanması için tayin edilmiştir, güvenilir olmaları şarttır ve bu kişi için günlük üç akçe tahsis kılmıştır. İki kişi de bulaşıkların yıkanması için tayin edilmiştir, güvenilir olmaları şarttır ve her biri için günlük iki akçe tahsis kılmıştır. Kas'a-baha olarak da beş akçe tahsis kılmıştır. İki dindar kişi de imaretim ahırını korumak, buraya konulan hayvanları gözetlemek, yatsı namazından sonra ahırın kapısını kilitlemek ve sabah namazından evvel açmak için tayin olunacaktır. Bunların her birisi için günlük iki akçe tahsis kılmıştır. Bir kişi de arpa emini olarak misafirlerin hayvanlarına verilecek arpayı depolamak için tayin oluna ki, güvenilir birisi olması ve misafirlerin hayvanlarına aleflerini gereği gibi taksim eylemesi icab eder. Bunun için de günlük iki akçe tahsis kılmıştır. Bir kişi de odunun mahzenden mutfağa kadar taşınması için hamal olarak tayin oluna ve bunun için de günlük iki akçe tahsis kılmıştır.

[144] Bir kişi de imaretin duvarları üzerine yazılar yazılmasını ve resimler çizilmesini engellemek ve kısaca imaretin duvarlarını korumak için tayin oluna. Bunun için de günde iki akçe tahsis kılmıştır.

İmâret-i Âmire'nin tahsis kılınan vazifelerinin tamamı günlük 200 akçe olmaktadır.

5 . İmâret-i Âmire Mutfağı İle Alakalı Vâkıfın Şartları ve Vakfın Vazifeleri

Sonra vâkıf -Allah mülkünü daim kılsın- İmâret-i Âmire mutfağı için şöyle şart koştular ki;

Günlük olarak imaret mutfağına İstanbul müddü ile bir buçuk müdd[213] buğday unu tahsis kılınsın. Un iyi kalite ve temiz olmalıdır; bunun için günlük 200 akçe tahsis kılmıştır. Vâkıf günlük 240 okka iyi kalite ve beşli koyun eti tahsis kılmıştır.

Çorba için günlük İstanbul kilesiyle altı kile pirinç tahsis eylemiştir.

[145] Ramazan gecelerinden her gece, Cuma geceleri ve Bayram gecelerinde her gece için pişirilen pirinç pilavı, zerde ve zirbâca sarf olmak üzere bir İstabul müddü ve beş İstanbul kilesi tahsis kılmıştır.

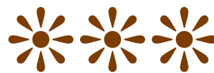
Diğer günlerde pirinç çorbası için altı İstanbul kilesi pirinç; buğday çorbası için de temiz ve kaliteli buğdaydan dövülmüş şekilde altı kile bulgur tahsis eylemiştir. Her gün yarım kile nohut tahsis eylemiştir. Her ay için bir müdd üç kile tuz tahsis eylemiştir. Ramazan gecelerinin her biri, Cuma günleri ve her bayramlarda her gün ve gece için 42 okka saf bal tahsis eylemiştir. Ramazan geceleri, Cuma geceleri ve bayram günlerinde her gün ve gece için 62 okka halis ve kaliteli tereyağı tahsis kılmıştır. Ramazan geceleri, Cuma ve bayram günlerinde her gün ve gece için 42 dirhem zağferan tahsis kılmıştır.Yine zirbâc pişirilmesi için ihtiyaç duyulacak olan badem, kuru üzüm ve kayısı ve benzeri maddeleri tahsis edilmiştir. Ayrıca her gün sekiz akçe de sebzelere tahsis eylemiştir. Bütün bu meselelerde mütevellinin görüşü alınacak, o da israf ve cimriliğe kaçılmadan tespitlerini yapacaktır. Bu vakfiyede zikredilen müdd, kile ve okkalar, İstanbul müddü, İstanbul kilesi ve İstanbul okkasıdır.

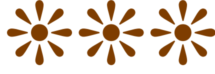
Vâkıf, her sene kocaları olmayan hanımefendiler ve imâreye gelecek misafirlere verilecek ziyafetler için 15.000 akçe tahsis eylemiştir.

Vâkıf, yukarıda zikredilen ölçü ve miktarlardan fazla harcama yapılmamasını, zikredilen miktar ve ölçülerde harcama yapıldıktan sonra arta kalan şeylerin dikkatle muhafaza edilmesini şart koşmuştur.

[146] Vâkıf -Allah mülkünü ve saltanatını daim kılsın- Yeni Cami, İmâret-i Âmire, Dârü'ş-Şifa, Kütüphane ve bunlara müteallik olan ve bunlara nisbet edilen bütün vakıflar için bir mütevelli (nazır) tayin eylemiş ve bu mütevellinin iffet ve emânetle mut-tasıf olmasını şart koşmuştur.

Mütevellinin görevleri şunlardır: Zikredilen vakıflara nezâret etmek; bunların icab eden tamirlerini yapmak; gelir ve gaileleri tahsil eylemek ve mahsullerini zabtedip toplamak; vâkıf tarafından tayin edilen tahsisleri yerli yerine ulaştırmak; vakfın gelir ve giderlerini kontrol etmek, bütçeyi hazırlamak; vakfiye ile alakalı bütün vesika ve hüccetleri zamanı gelince yenilemek; vakıf mallarının mevcut şartlar içerisinde korunması için elinden gelen gayreti göstermek.

Mütevelli için günlük elli akçe tahsis eylemiştir. Ayrıca güvenilir, dindar ve muhasebe işlerinden anlayan birisinin de kâtib olarak tayin edilmesini şart koşmuştur ki, yukarıda zikredilen vakıflara ait vakıf akarların muhasebelerini ihtiva eden muhasebe defterlerini yazsın; ayrıntılı olarak günlük olayları ihtiva eden Rüznâmçe Defterleri'ni tedvin eylesin; bu defterler sebebiyle senenin her gününde vakıf bütçesine giren ve çıkanı yani gelir ve gideri her an takip edebilsin. Her senenin defterleri kâtibin mührüyle mühürlenerek bir kese içine kona ve vakıf mütevellisine arz edilerek bir sandukçada muhafaza edile. Kâtip için günlük on akçe tahsis kılmıştır.

Mütevellinin tasarrufunda bulunan vakıf akarlardan elde edilen hâsılat, yukarıda zikr ve tayin edilen vezâif ve ihrâcât'a[214] yeterli gelmezse, [147] adı geçen mütevelli ihtiyacı karşılayacak meblağı Ayasofya mütevellisinden alacak ve deftere alınan meblağı, nasıl ve nereye sarfedildiğini aynen yazacaktır.

6, Ayasofya Camii İle Alakalı Vâkıfın Şartları ve Vakfın Vazifeleri

Sonra vâkıf, -Allah mülkünü daim kılsın- Ayasofya Camii için şöyle şart koştular ki; Ayasofya Camii'ne, yukarıda zikri geçen vasıflarla muttasıf bir hatib tayin edilsin ki, Cuma günleri hatibliği yapsın ve Cuma namazı imamlığını ifa etsin. Bu hatibe günlük 15 akçe tahsis kılmıştır. Salih bir kişi imam olsun, her gün beş vakit namazda insanlara imamlık yapsın. Bunun için de günlük 15 akçe tahsis eylemiştir. İmamın şer'an imamlar için aranan şart ve vasıflara sahip olması ve adı geçen camide Kur'an okuyan hafızların reisliği görevini de üstlensin (reis'ül-huffâz) ve bu tasarrufu sebebiyle kendisine günlük altı akçe daha tahsis edilmiştir. Ancak bu tasarrufta bulunabilmesi için, ilm-i kıraati bilmesi ve Kur'an hıfzında yüksek bir derecede bulunması şarttır.

Reisü'l-huffaz dışında Mushaf'a müracaat etmeden Kur'an kıraatini rahatlıkla yapabilen ve tecvid ilmine vâkıf olan dokuz aded hafız olsun. Bunların her birisi için de günlük beş akçe tahsis kılmıştır.

[148] Salâhat ve dürüstlükle mevsuf yirmi nefer kurra da olsun ki, bunlar her öğle namazından sonra Ayasofya Camii'nde hazır bulunup, camide bulunan mushaflardan Allah'ın Kitabı'nda bulunan 30 cüz'den her biri bir cüz okusunlar. Bunların her birisi için de günlük ikişer dirhem tahsis kılmıştır. Ayasofya Camii'nde yirmi salih kişi her öğle namazından sonra hazır bulunsun, tehlil ve tesbihde bulunarak sevabını vâkıfa -Allah, mülkünü daim etsin- ve onun büyük ecdadı ve kıymetli seleflerine -Allah Dar'üs-Selam olan Cennette derecelerini yükseltsin-bağışlasın. İçlerinden birisi reisleri olsun. Reisleri için günlük üç akçe ve onun haricindekiler için ise günlük iki akçe tahsis kılmıştır.

Salih altı kişi de, her gün beş vakit namazda nöbetleşe olarak ezan okumak üzere mü'ezzin olarak bulunsun. Namaz vakitlerini bilen insanlardan olsunlar. Bunların her biri için günlük beş akçe tahsis kılınmıştır.

Bir kişi de mu'arrif olsun ki, emsali mu'arriflerin ifa edegeldikle-ri örf ve âdetleri yerine getirsin; namazın akabinde vâkfa -Allah mülkünü daim

kılsın-, mü'min erkek ve [149] kadınlara dua etsin. Bunun için de günlük altı akçe tahsis kılmıştır. Namaz vakitlerini iyi bilen bir kişi de muvakkit olsun. Bunun için de günlük on akçe tahsis eylemiştir.

Dört kişi de Ayasofya Camii'nin kayyımları olsunlar, mescidin temizliği, kapıların zamanında ve vaktinde açılıp kilitlenmesi gibi hizmetleri aksatmadan devam ettirsinler. Bunların her biri için günlük dört akçe tahsis kılmıştır.

Üç kişi de kandillerin bakımı, vaktinde ve zamanında bunların yakılması ve söndürülmesi gibi hizmetleri ifa etmek üzere görevli olsun. Bunlardan her biri için günlük beş akçe tahsis kılmıştır. Bir kişi de noktacı olarak görevlilerin hallerini takip ve teftiş için görevli olsun. Kim hizmet günlerinde vazifesini terk ederse, görevi terk ettiği günün tahsisatını kesmesi için durumu mütevelliye haber versin. Noktacı olarak isimlendirilen bu kişiye günlük iki akçe tahsis eylemiştir.

Vâkıf, Ayasofya Camii'nin hasırları için günlük dört akçe; kandil yağları için günlük beş akçe; kandillerin bakımı ve temizliği için günlük iki akçe tahsis eylemiştir.

7 . *Mekteb (Darü't-Ta'lim) İle Alakalı Vâkıfın Şartları ve Vakfın Vazifeleri*

Sonra vâkıf, -Allah mülkünü daim kılsın- Ayasofya Camii'ne bitişik ve batıya meyilli olan kapının yanında bulunan bir menzili [150] mekteb (Darü't-Talim) olarak tahsis eylemiş ve bu mektebe müslüman yetim ve yoksulların çocuklarına Kur'an öğretmek ile meşgul olacak bir mu'allim tayin eylemiştir.Vâkıf şöyle şart koşmuştur ki, eğer yetim çocuklar yeterince bulunursa bunların talimi ile meşgul ola; eğer yeteri kadar yetim çocuklar bulunmazsa müslüman fakirlerin çocuklarına da Kur'an talim eyeleye.

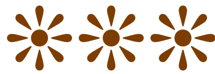
Mu'allim için günlük altı akçe; mektebin halifesi için günlük iki akçe; mektebin temizliği ve koruması ile meşgul olacak olan kayyımı için ise günlük bir akçe tahsis kılmıştır.

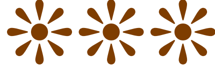
8. Zeyrek Camii İle Alakalı Vâkıfın Şartları ve Vakfın Vazifeleri

Sonra vâkıf, -Allah, mülkünün gölgesini daim kılsın- Zeyrek Camii için bütün Müslümanlar'ın üzerine şöyle şart koştular ki; Zeyrek Medresesi diye maruf olan camide yukarıda zikredilen vasıflara sahip maaşlı bir hatib bulunsun, hatib, aynı zamanda imam olsuna ve kenddisine vakfın gelirinden günlük sekiz akçe verilsin.

Tecvid ve tertil ile Kur'an'ı ezbere okuyan beş hafız olsun, içlerinden biri reisleri olsun. Reise günlük üç akçe ve geriye kalan diğer hafızların her birine günlük iki akçe tahsis kılınsın. Sesleri güzel ve müezzinlik görevini ifa edecek iki kişi de müezzin olsun ve bunlardan birisi aynı zamanda mu'arrif olarak görev yapsın. Mu'arrif olana günlük üç akçe ve diğerine ise, günlük iki akçe tahsis edilsin.

Salih bir kişi de kayyım olarak [151] mescidlere dair hizmetlerden âdet ne ise, onları ifa etsin ve aynı zamanda sirâcî yani kandilci olsun. Buna da günlük iki akçe tahsis edilsin. Kandillerin yağları ve hasır için her gün bir akçe tahsis edilsin.

9. *Eski İmaret Camii İle Alakalı Vâkıfın Şartları ve Vakfın Vazifeleri*

Sonra vâkıf, Eski İmaret diye bilinen cami için şöyle şart koştular ki; Eski İmaret diye ma'ruf olan camide beş vakit namazda imamlık yapacak bir imam olsun ve kendisine günlük beş akçe verilsin. Yukarıda zikredilen tarzda iki kişi de mü'ezzin olsun ve bunların her birine günlük dört akçe verilsin.

Günlük bir akçe vazife ile görevli bir de kayyım bulunsun. Kandil yağı ve hasır için günlük bir akçe ayrılmıştır.

10. Dârü'l-Feth Galata Camii İle Alakalı Vâkıfın Şartları ve Vakfın Vazifeleri

Sonra vâkıf, Galata kasabasında bulunan cami için şöyle şart koştular ki; Galata Camii'nde sâlih, takva sahibi, ahlaken tertemiz, âlim ve şerefli âlimlerin ve büyük sâlihlerin sıfatlarını taşıyan bir kişi maaşlı hatib olsun ve kendisine günlük beş akçe verilsin. Bir de beş vakit namazda camide imamlık yapacak, farzları, sünnetleri, müstahabları ve şartları bilen bir âlim imam olsun. Beş vakit namazda camide hazır olsun. Kendisine günlük beş akçe verilsin.

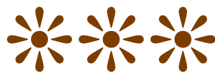
Beş aded hafız tayin olunsun; bunlar her gün Kur'an-ı Kerim'den birer cüz okusunlar ve hatim duasını Cuma günü yapıp tamamlasınlar. Reislerine günlük üç akçe [152] ve geriye kalan dört kişiden her birine de ikişer akçe verilsin.Mevcut iki sâlih mü'ezzinden her birine günlük bir akçe verilsin. İki sâlih kayyımdan her birine de günlük iki akçe verilsin. Mu'arrife günlük iki akçe verilsin. Kandillerin ve lambaların yakılması ve bakımı ile görevli kandilciye günlük bir akçe verilsin. Kandil yağı ve hasır için günlük bir akçe ayrılmıştır.

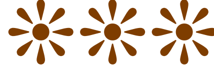
11. Şeyh Vefa-zâde Camii İle Alakalı Vâkıfın Şartları ve Vakfın Vazifeleri

Sonra vâkıf, Şeyh Vefâ-zâde diye bilinen cami için şöyle şart koştular ki; Hazret-i vâkıfın, -Allah sübhânehû mülkünü ve saltanatını daim kılsın- Konstantınıyye'de inşa ettiği Yeni Cami'ye gelince, bu cami mezkûr şehirde Şeyh Vefâ-zade diye alabildiğine ma'ruf ve meşhurdur ve caminin içinde bulunduğu Mahalle Şeyh Vefâ-zâde Mahallesi diye şöhret kazanmıştır.

Vâkıf, bu camiye, caminin harimine yakın bir yerde inşa eylediği bir hamamı da vakf eylemiştir[215].

Hazret-i vâkıf, -Allah mülkünü daim kılsın- bu caminin tevliyet ve tedbirini ma'rifetullah yoluna sâlik, dinin emirlerine müte-messik, fâzıl, kâmil, takva sahibi, temiz ahlaklı, celâlet ve heybet sahibi, hasbî ve âbid, muhakkik ve müdakkik, Allah'a yönelen, müte'abbid, zâhid, mütevekkil, Şeyhül-İslam, [153] insanların bereket vesilesi, geçip giden günlerin geride bıraktığı en güzel şe-yi, celal ve ikram Sahibi olan Allah'ın tecellilerine mazhar Şeyh Vefâ-zâde'ye -Allah Te'âlâ onun ahiret zâdını arttırsın ve ta'at ile

abdetinin bereketi Müslümanlar'ı faydalandırsın- tefviz eylemiştir. Hayatta olduğu ve vakıf üzerinde tasarruf ve tedbire ehil kaldığı müddetçe bu tevliyet hakkı devam edecektir. Vâkıf, -Allah saltanatının gölgesini daim kılsın-, adı geçen Şeyh'-den sonra -Allah devam ve bekasını uzatsın- Zeyrek Camii'nin şartlarının, hiçbir tağyir ve tebdile maruz kalmadan biraz evvel zikri geçen Galata Camii'nin şartlarıyla ayni olmasını şart koşmuştur.

12. Kulle-i Cedîde'de (Rumelihisarı'nda) bulunan Cami İle Alakalı Vâkıfın Şartları ve Vakfın Vazifeleri

Sonra vâkıf, Kulle-i Cedide (Rumelihisarı'nda) bulunan cami için şöyle şart koştular ki; Camide, bir hatib ve aynı zamanda beş vakit namazda imamlık yapacak bir imam olsun ve kendisine günlük altı akçe verilsin. Beş vakit namazda ezan okuyacak bir mü'ezzin olsun; aynı zamanda kayyımlığı da yürütsün ve kendisine mü'ezzinlik için günlük üç akçe verilsin ve kayyımlık için de bir akçe tayin edilmiştir. Kandil yağı ve hasır için günlük bir akçe ayrılmıştır.

13. Kalenderhane İle Alakalı Vâkıfın Şartları ve Vakfın Vazifeleri

Sonra vâkıf, Kalenderhane diye bilinen şerefli müessese için şöyle şart koştu ki; Kalenderhane için, takva sahibi, salih ve mütedeyyin bir şey tayin olunsun. [154] Ehl-i sülûkün hallerine vakıf olsun; manevi mücahede ve riyazet ehlinin manevî terbiyesine arif olsun; zenginlerin kapısından uzak; devlet ricalinin kapısında bir şeyler talep etmekten ve yağcılıktan kaçınan; sadece ve sadece zaviye ve seccadeye devam eden bir mürşid olsun. Bunun için günlük on akçe tahsis kılınmıştır.

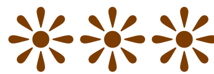
Bir kişi de vakfın nâzın olsun ki, vakfı ahvalini ve hizmetlerini yani zaviyedeki mücavirlere tahsis edilen yemekleri ve misafirler için verilecek ziyafetleri takip etsin. Nazıra da günlük beş akçe verilsin.

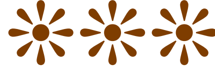
Ve bir hâfız-ı Kelâm dahi bulunsun ki, Cuma günleri, sema meclisinde Mesnevi okuyup dervişler ile (fukara) sohbet etditen sonra Kur'an-ı Azimüşşan'dan bir aşr-i şerif okusun. Buna da günlük bir akçe verilsin.

Güzel sesleri olan iki kişi de, Kalenderhane'de burada akdolunan zikir ve sema meclislerinde şiir ve benzeri şeyleri okumakla meşgul olsun. Bunların her birine günlük bir akçe verilsin. Dört aded mutrib, yani semazen de, Cuma günleri namazdan sonra Kalenderhane'ye gelsinler; örf ve âdetleri üzere semâ' meclisini icra eylesinler. Bunların tamamına günlük sekiz akçe verilsin.

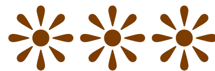
Umumi Şartlar

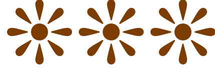
Vâkıf, şart buyurdular ki; fakirlere verilecek yiyecekler için [155] günlük 40 akçe tahsis kılınmıştır. Gelen ve giden misafirlere yapılacak masraflar için, günlük 15 akçe tahsis kılınmıştır.

Buvakıfların gelirlerinden mahruse-i Kostantiniyye'de bulunan yetimler için günlük 100 akçe tahsis kılınmıştır. Aylık 3.000 akçe olur.
Vâkıf, erkek veya kız, hem annesi ve hem de babası bulunmamak şartıyla, her yetim çocuğa günlük yarım akçe tahsis edilmesini ve hidâne[216], velayetinden kurtuluncaya kadar bu yetim maaşının ödenmesini şart koşmuştur. Bu yaşa ulaşınca, maaş kesilir. Yetim maaşının verilmesi de kesilmesi de zikredilen beldenin kadısının kararıyla olur. Kadı sicillerinde, bu durum ayrıca kayıt altına alınmıştır.
Vâkıf, *Bezzazlar Çarşısı (Bezzazistan-ı Sultanî)* için sâlih, koruma ve güvenlikten anlayan dört aded bekçi (haris) tayin edilmesini şart koşmuştur. Taa ki, bu bekçiler, geceyi çarşıda geçirsinler ve çarşıda bulunan ticarî emtia ve kumaşları korusunlar. Bu bekçilerin her birine günlük iki akçe tahsis edilmiştir. Yine vâkıf, -dünyada melikler ona kul olmaya devam etsin, semada meleklerden bir ordu daima onun emrine müheyya olsun- şart koştu ki, bütün bu zikredilen camiler ve [156] yukarıda yazılan masraflar için güvenilir ve müstakil bir *mütevelli (nazır)* tayin edilsin. Tayin edilecek bu mütevelli dindar, bu göreve ehil, istikamet ve dirayet sahibi olsun; Mahrûse-i Kostantiniyye'nin içinde bulunan dükkân ve ev gibi vakıf akarları, şer'î işletme yolları ile işleterek gelir sağlamaya muktedir olsun; kiraya verilecek müsakkafâtı en güzel şekilde ve gereği gibi değerlendirsin; aylık veya yıllık olarak vakıftan istihkak sahibi olan ehl-i mürtezikaya aylıklarını (câmekiyye) zamanında versin; istikametli bir şekilde vakıf tahsildarları *(câbî)* ve müste'cirlerinin muhasebe ve kontrolünü yapsın; geli ve gider cetvelini yani vakıf bütçesini tam ihata etsin; vakıf malları, harap olmaktan korumak için, ancak ve ancak borcuna sadık, zengin ve vakıf malını tamir ve termimde elinden gelen gayreti gösteren kiracılara kiralasın; vakıf mallarla alakalı taksirli fiillerden kaçınsın; vakıf dükkânları boş tutmasın; kim en çok kira bedeli verirse, vakıf malı ona teslim etsin; bir veya iki senelik kira akitleri yapsın; vakıf malları kiralamaya rağbet fazla ise kiracılardan güvenilir kefiller alsın; güvenilir kefilleri bir an dahi tehir etmesin ki, sonradan münazaaya sebep olmasın; bütün bu zikredilenleri ayrıntılı olarak vakıf defterine kaydetsin. [157] Yine vâkıf, bütün bu zikredilen vakıflar için maaşlı bir *kâtib* tayin edilmesini şart koşmuştur. Taa ki, bu zikredilen vakıf binalara ve vakıf mallarına ait her şeyi, mesela gelir ve giderleri, muhasebe san'atının ehli katında malum olan örf ve adet kuralları gereği mazbut bir şekilde kaydetsin. Defterine kaydedilmeyen vakıflara ait gelir ve gider, az çok hiçbir şey bulunmasın. Her ayın ve her senenin defteri, kâtibin mührüyle, Dîvân-ı Sultanî'de yapılacak muhasebe vaktine kadar mütevellinin katında mahfuz kalsın.
Vâkıf, yine şart koşmuştur ki, on sekiz aded kişi vakıf gelirlerini tahsil etmek üzere *tahsildar {câbî)* olarak tayin olunsun. Bunlardan beşi vakıf mezra'a ve karyelere görevlendirilsin; birincisi Silivri kasabası ve tabilerine; ikincisi Ereğli kasabası ve ta-bilerine; üçüncüsü Rados ve Benatos isimli karyeler ve mülhakatına; dördüncüsü Vize Nahiyesi'ndeki karyelere; beşincisi yukarıda zikredilen Kırkilise

Nahiyesi'nde bulunan İskoplos, Badra ve Ereğlice isimli üç karye ile Vize Sancağı a'mâlinden olan Vakfiyye-i Sultaniyye diye meşhur olan muhtelif harklara câbî tayin edilmiştir.

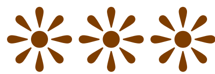
Geriye kalan on üç tahsildar ise,

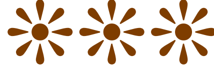
[158] Kostantiniyye şehri ve Galata Kasabasında bulunan dükkânlar, hamamlar, evler ve herşeyin gelirlerini tahsil için görevlendirilmişlerdir. Bunlardan biri hamamlara, biri ozahâne diye bilinen dükkânlara; biri Başhane diye bilinen dükkânlara ve hanlara; bunlardan ikisi Bezzâziye Çarşısı ve tabilerine; birisi Kaleal-tı ve tabilerine; birisi Sultan Pazarı[217] ve tabilerindeki dericiler, debbağcılar ve diğer esnafa ait dükkânlara; birisi Dikilitaş Pazarı ve gelir tahsilinde buraya bağlı olan dükkânlara; bunlardan ikisi Kostantiniyye içinde bulunan evlerin mukâta'asına; birisi Galata kasabasında bulunan mukâta'alara ve tabilerine; bunlardan ikisi bu vakıf akarlarla alakalı olarak her gün vaki olan inşaat ve tamir işlerinde kullandan âlet ve edevatların depolarının korunmasına tayin edilmişlerdir. Bu son iki kişi, iş sırasında duvar ustaları, na-carlar, işçiler ve taş ustalarının üzerlerine kayyımdırlar. [159] îş sırasında herhangi bir şeye ihtiyaç duyulursa, bu ikisinden biri tamir için gerekli olan her şeyi hazır edeceklerdir. Eğer depolarda bulunursa, buradan temin edecekler; mahzenlerde yoksa ehli olan esnaftan mütevellinin bilgisi altında aldanmadan satın alacaklardır. Bu nokta ihtiyat, güven ve dikkat isteyen bir konudur; bu husus mütevelli için de kâtip için de geçerlidir. On kişi de *suyolu bakıcıları* olarak istihdam edilmek üzere tayin eylemiştir ki, bunların her biri bina ve çatı işlerinde, tamir işlerinde, su yollarını ıslah konusunda, müesseselerin kubbelerinde-ki kurşunların tamiri mevzuunda, hamamların su dolaplarını inşada ve kısaca çatılı ve çatısız bütün gayr-i menkullerin ihtiyaç duyulan termim ve tamirleri hususunda mahir ve san'atkâr ola. özellikle bunlardan birini, ihtiyaç duyulduğunda yüksek kubbelerdeki kurşun işlerini yapmak üzere tayin eylemiştir. Birisini de vakfa ait havuzlarda ve çeşmelerde akarsuyun tamir ve ıslahı için tayin eylemiştir.

Birisini de hamamların dolablarını tamir ve bunları ilgilendiren işlerde çalışmak üzere tayin buyurmuştur.

Geriye kalan yedi kişi ise, dükkânlara, hamamlara, hanlara ve menzillere hizmet için tevzi edilir.

[160] Bunlardan her birinin dindar ve güvenilir kişiler olup kendilerine tefviz edilen işleri, tehir, tembellik, ihmal ve gaflet göstermeden ifa edeler; her gün kendilerine verilen görevi dikkatle takip edeler. Vakfın bir yerinde herhangi bir halel ve eksiklik görülür ise, vakıf malın harabına vesile olmaması için hemen bu gediği kapata ve eksikliğini tamamlaya. Eğer vakıf maldaki bu ta-miri yapmak (rakabe) bir günde tamamlanabiliyorsa, bu görevlilerin sözkonusu tamiri hemen yapmaları ve kendilerine tahsis edilen maaş dışında mütevelliden fazla bir şey talep etmemeleri gerekir. Eğer vakıf maallardaki eksiklikler iki veya daha fazla günde tamir edilebilecek kadar fazla ise, bu durumda bahsedilen günlerde çalışmaları halinde diğer işçilere verilecek ücret vakıf hizmetlilerine de verile.

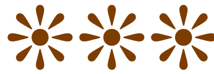

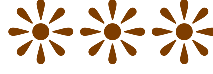

Dört emin kişi de *vakfın mu'temedleri* olup nerde olursa olsun bir iş çıktığında bunun yapılması için ellerinden geleni yapalar. Bunlardan her biri dindar ve güvenilir kişilerden olup hem tamir işlerine vâkıf ve hem de işçileri çalışmaya müşevvik olsunlar. İşçiler tenbellik ve ihmal gösterirlerse, onlara evvela nasihat eyle-yeler; eğer nasihat ile yola gelmezler ise, işlerini dikkat ve sür'atle yapmaları için onları tedip ve hatta tehdid edeler. Bunlardan her birine günlük dört akçe verile.

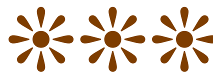
Daha sonra vâkıf, -avârif ona ma'tuf ve avâtıf on masruf olmaya devam etsin- aziz ruhu bedende kaldığı müddetçe [161] tevliyet hakkını kendine tahsis eylemiştir -Allah onu hayatı müddetince ferahlandırsın ve âfetlerden muhafaza eylesin-. Vakıfda dilediği ve istediği şekilde tasarruf edebilir; vakfa ait vazifelerden (tahsisler) istediğini tenkis ve istediğini tezyid eder. Beğendiği her fiili işler ve gereken her şeyi yapar. Sonra eceli gelip de Hakka emâneti teslim eylediğinde -Doğu ve Batı sultanlarının başlarının üzerinde gölgesi daim olsun; iyilik ve ihsanını bütün halkın üzerine yağmur gibi yağdırsın-, şart koşmuştur ki, mütevellilik erkek evladına, evladının evladına nesil be nesil batın be batın ila mâşaallaah ait bulunsun. Erkek evladından kimse kalmadığında ki, Baki olan sadece Samed olan Allah'tır -Allah evlatlarının şerefli varlıklarını yevm-i din olan kıyamet gününe kadar asrın insanları arasından ayırmasın, amin Ya Rabbe'l-Âlemîn-, mütevellilik saltanat tahtına oturan ve memleketin idaresini eline alan sultanın üzerine gerektir ki, bütün vasıflarıyla tevliyet ve nezâret görevine ehil, güvenilir, Allah'ın rızasına uygun bir şekilde dinini yaşayan bir şahsı mütevelli olarak tayin eylesin.

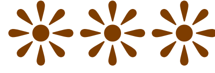
Vâkıf-ı müşarünileyh, her mütevelliye görevi sırasında riayet etmesi için şart koşmuştur ki, vakıf mallarını ve akarlarını, şer'an ve hukuken mümkün olan bütün yollarla işletsin; [162] helal yol ile olmak şartıyla vâkıf malların hukukî ve medenî semerelerini elde etmek için elinden gelen gayreti göstersin; vakıf malların istirbahı yani bunlardan gelir ve kâr elde etmek için işletme yollarının en güzellerine baş vursun ve vakıf akarların imkânlarını en güzel şekilde kullansın; vakıf akarların bütün gaile ve gelirlerini tahsil eyleyip en yüksek seviyede zabt u rabt eylesin. Allah'ın vakıf akarlar için ihsan edeceği, kira bedeli, gaile, gelir ve ürünleri, evvela asıl vakıf malların noksanlarını tamamlamak için tamir masraflarına (rakabe) [2IX] ve vakıf eserlerin asıl yapılarını termim etmeye *(müessesât-ı vakfiye ve meberrât-t hayriye-ye);* sonra vakfa gelir getiren vakıf akarlar (müsekkafat) ve müs-tegillâta; sonra vâkıfın kendi mütevelliliği ve evladının mütevel-liliği zamanında -Allah u Te'âlâ onların şerefli varlıklarıyla yılların ve ayların nizamını süslendirsin ve seneler ve asırlar tamamen sona erinceye kadar onların mürdddetlerini uzatı-versin-bunlardan geriye kalan ve artan gelirlerin yirmide 5/10'u tevliyet hakkı olarak ayrılıp Hazîne-i Âmire'ye teslim kılınsın. Eğer tevliyet vâkıfın evladından münkariz olursa, tevliyet hakkı sultanın tayin edeceği nazırların tahsisatı (vazifesi) olarak devam eder. *Müessesât-ı Hayriye'de* gerekli olan tamir masrafları (rakabe), vakıf akarlardaki termim giderleri ve tevliyet hakkından sonra geriye klan vakıf gelirleri, vakfiyede zikredildiği üzere ve vâkıfın

şartları esas alınarak, her hayır müessesesindeki görevlilerin maaşları ve tahsisatlarına sarf olunur.
[163] Sonra vâkıf-celalini daim ve gölgesini geniş ve kaim eylesin- her mütevelli ve nazır olan şaart koştu ki, vakıfla alakalı olarak kendisine gelen ve giden her meselede Allah'tan korka; müste'cirler ile ehl-i diyanet ve takvanın razı olacağı şekilde emânetle mu'âmele eyleye; müste'cirler ile sözleşme yaparken asla ihmal etmeden mutlaka yazılı hale getire ve şahitli muamelede buluna; ihmal ve gaflet eylemeden zamanı ve va'desi gelince hemen kira bedellerini tahsil eyleye. Sonra vâkıf -Allah, devlet-i ebediyye ve sermedi nimetlerle ömrünü uzun eylesin-, Meclis-i Sultanî ve Dîvân-ı Hümâyûn'da her sene her iki nazırın da muhasebesinin mutlaka alınması gerektiğini şarta bağlamıştır; eğer muhasebe neticesinde emânetleri ortaya çıkarsa, görevlerinde ikame edilsinler; ancak hâin oldukları ortaya çıkarsa, azledilerek yerlerine başka bir nazır tayin edilsin. Yine vâkıf şart koşmuştur ki, her altı ayda bir vakıftan tahsisat alan müderrisler, mu'îdler, şeyh, hatib, imamlar ve kısaca zikredilen müessesâm hayriye ile alakası bulunan bütün eşraf, *Camı-i* Kebir'de toplansınlar; şahitler huzurunda vakfiyeyi okusunlar; eğer şartlardan biri eksik kalmışsa hemen tamamlansın ve eski haline iade edilsin.
Yine vâkıf şart koşmuştur ki, mansub mütevelli ve nazır, vakıf görevlilerinden (ehl-i vezâif) herhangi birini, hizmetlerini eksiksiz yerine getirdikleri ve kendilerine tevdi edilen maslahatlara tam olarak riayet ettikleri müddetçe, görevlerinden azletmesinler.
[164] Eğer görevlerinde bir inhiraf görülür ise, evvela mütevelli ve nazır onlara nasihatta bulunsunlar, azleylemesinler; ancak aynı hatayı ikinci defa işlerlerse, onlara nasihat edip bu inhiraftan men' eylesinler, yine azletmesinler; eğer hatalarına ve yamukluklarına devam ederlerse, onları azletsinler. Yine vâkıf şart koşmuştur ki, vakfın gelirleri ve ürünleri yeterli olduğu müddetçe, vakıftan hak sahibi olan her hak sahibinin hakkı eksiksiz ve noksansız olarak sahibine verilsin; eğer vakfın gelir ve ürünlerinde noksanlık arız olursa, bu eksiklik doğru orantılı olarak ve âdil nisbette her hak sahibinin payına aksettirilsin.
B u şartlar ile vasıflandırılan ve zikredilen kaideler altında yürütülen mezkûr vakıflar, bu mezkûr hayır müesseseleri ma'mur olduğu ve varlığını sürdürdüğü müddetçe, bütün bölümleri ve başlıklarıyla yürürlükte ola; bütün delilleri ve neticeleri ile kıyamete kadar devam eyleye; şartlarının tamamı olduğu gibi muhafaza oluna; gelirleri vâkıfça belirlenen gider fasıllarına harcana.
Eğer bu hayır müesseseleri, -Allah bunları inşâ eden banisinin bekasıyla ma'mur eylesin- yıkılacak olursa, ikinci defa, üçüncü defa ilaahir yeniden inşa oluna.
Eğer zaman içinde ortaya çıkacak engellerden bir engel veya olayların şevkiyle aniden ortaya çıkacak bir mani sebebiyle yeniden inşası mümkün olmaz ve iş zorluğa düşerse, vakfın bütün gelirleri, faydaları, ürünleri [165] ve vakfın bütçesine dönen medeni ve hukukî semereleri, vâkıfın evladlarından -Allah, vâkifin usulünü

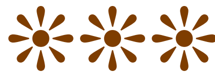

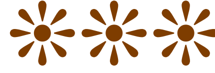
teyid ve kıyamete kadar neslini tebid eylesin-mevcut, olan erkek veya kız çocuklarına teslim olunsun. Eğer vâkıfın evladlarından kimse mevcut değilse, o zaman vakfın gelirleri, İstanbul'da yerleşmiş bulunan müslüman fakir ve miskinlere sarf olunsun; gökler ve yer, Rabbinin meşieti dışında devam ettiği müddetçe bu böyle olsun. "Hiç şüphesiz ki, senin Rabb'in dilediğini yapar (Âl-i İmrân, 3/40)". Eğer sonradan yeni bir imkân ortaya çıkarsa, vakıf eski şartları üzerine, noksansız ve ziyadesiz olarak, aynen eskiden olduğu gibi iade olunur.

Bütün bu şerh ve ta'yin eylediğim şeyler, tesbit edilen şekilde ve vakfiyede yazılı haliyle varolmuştur; şartları değiştirilemez; kanunları tağyir edilemez; asılları maksatları dışında bir başka hale çevrilemez; tesbit edilen kuralları ve kaideleri eksiltilemez; vakfa herhangi bir şekilde müdahale Allah'ın diğer haramları gibi haramdır; Levhi, Kalemi, Arşı, Kürsi'yi, gökleri ve yeri koruyan Allah'ın hıfzı ve inayetiyle mahfuzdur; üzerinden süre geçtikte bu vakfı tekid edecektir; zaman yenilendikçe vakfı daha da yerleştirecektir.

Allah'ın yarattıklarından Allah'a ve O'nun rü'yetine iman eden, [166] Ahirete ve onun heybetine inanan hiçbir kimse için, sultan olsun melik olsun vezir olsun bey olsun, şevket ve kudret sahibi biri olsun hâkim veya mütegallib (zâlim ve diktatör) olsun, özellikle zâlim ve diktatör idareciler tarafından tayin olunan, fâsid bir tahakküm ve bâtıl bir nezâret ile vakıflara nazır ve mütevelli olanlar olsun ve kısaca insanlardan hiçbir kimse için, bu vakıfları eksiltmek, bozmak, değiştirmek, tağyir ve tebdil eylemek, vakfı ihmal edip kendi haline bırakmak ve fonksiyonlarını ortadan kaldırmak, asla helal değildir.

Kim ki, bozuk teviller, hurafe ve dedikodudan öteye geçmeyen bâtıl gerekçelerle, bu vakfın şartlarından birini değiştirirse veya kanun ve kurallarından birini tağyir ederse; vakfın tebdili ve iptali için gayret gösterirse; vakfın ortadan kalkmasına veya maksadından ve gayesinden başka bir gayeye çevrilmesine kast ederse, vakfın temel hayır müesseselerinden birinin yerine başka bir kurum ikame eylemek (temel müesseselerden birinden taviz vermek) ve vakfın bölümlerinden birine itiraz etmek dilerse veya bu manada yapılacak değişiklik veya itirazlara yardımcı olur yahut yol gösterirse veya şer'-i şerife aykırı olarak vakıfda tasarruf etmeye azm eylerse, mesela şeri'ata ve vakfiyeye aykırı ferman, berat, tomar veya talik yazarsa veyahut tevliyet hakkı resmi yahut takrir hakkı resmi ve benzeri bir şey taleb ederse, kısaca bâtıl tasarruflardan birini işler yahut bu tür tasarrufları tamamen geçersiz olan yazılı kayıtlara ve defterlere kaydeder ve bu tür haksız işlemlerini yalanlar yumağı olan hesaplarına ilhak ederse, [167] *açıkça büyük bir haramı işlemiş olur, günahı gerektiren bir fiili ir-tikâb eylemiş olur. Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların la'neti üzerlerine olsun.* "Ebeddiyyen Cehennemde kalsınlar, onların azapları asla hafifletilmesin ve onlara ebeddiyyen merhamet olunmasın. Kim bunları duyup gördükten sonra değiştirirse vebali ve günahı bunu değiştirenlerin üzerine olsun. Hiç şüphe yok ki, Allah her şeyi işitir ve herşeyi bilir.".

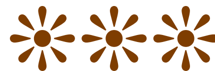

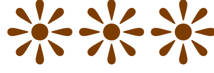

Haksız bir şekilde bu vakıflara tağyir, ibdâl, tahrif ve ibtal şeklinde müdahele ve tecavüz eyleyen insan, ölümle karşılaştığı anı, sekerât-ı mevti, kabri müşahede ettiğini ve onun karanlığı-nı, tabutu ve onun içindeki yalnızlık ve vahşeti, Münker meleğini ve heybetini, Nekir meleğini ve onun dehşetli darbelerini, Münker ile Nekir'in sorgulamalarındaki dehşeti, bütün insanların Âlemlerin Rabbi'nin huzuruna çıktıkları günde Allah'ın huzuruna çıkacağını, o gün hiçbir nefsin bir diğer nefis için hiçbir şeye malik olamayacağını ve o gün her şeyin dizgininin Allah'a ait bulunacağını hatırlasın.

Kim, Allah'ın Kitabı'na ve Resulullah'ın Sünneti'ne muhalefet ederse, Allah ve Resülü'nün haram kıldığını helalleştirmeye çalışırsa, müslüman kardeşinin vakıflarını bozmaya, hayırlarını tahrib etmeye ve hasenatını iptal eylemeye gayret gösterirse ve mü'minin hayır müesseselerini fonksiyonsuz hale getirmeye taarruz ederse, artık Allah'ın gadabı ile dönmüş olur; son durağı ve oturağı Cehennem'dir; [168] Cehennem ne kötü bir varılacak yerdir; Allah onun hesaba çekicisi, azabın en azgın olanlarıyla azaplandırıcısı ve ikabın kanunlarıyla cezasını vericisidir.

"O gün zâlimlere ileri sürecekleri mazeretleri fayda vermeyecektir; onlar için sadece la'net vardır; onların varacakları cehennem ne kötü bir menzildir." "O gün her nefis kazandığı günahlar sebebiyle rezil ü rüsva olacaktır; o gün zulüm yoktur; şüphesiz Allah hesabı çok hızlı yapandır." Bütün bunlardan sonra, vâkıfın ecr ü mükâfatı Hayy ve Kerim olan Allah'a, O'nun rahmetine, herkesi kucaklayan ihsanına, nimetine ve büyük fazlına aittir. Hiç şüphe yoktur ki, Allah güzel amel işleyenlerin ücretlerini zayi kılmaz. Bu vakfiyenin üst kısmında imzası bulunan Hâkim verdiği kararların geçerli olduğu ve verdiği tasdik ve bozma kararlarının meşru kabul edildiği bir durumda, kendi yargı yetkisi sınırları içinde, bu vakfın belirlenen şekilde sahih ve geçerli olduğu-na; vakfiyede zikredilen şartların açıklanan kanunlar mûcebince geçerli ve meşru kabul edildiğine; vakfiyedeki sıfat ve vasıfların dinen gerekliliğine; vâkıfın isbat ve nefy ettiklerinin bağlayıcı olduğuna, kesin bir karar ile karar verdi; herkesi bağlayacağına ve vakfın lazım hale geldiğine hükmetti; verilen karar üzerine mes'uliyetlerini müdrik olarak âdil şahitleri şahit gösterdi. Bu şer'î hüccetin yazılması .... de vuku buldu......[219].

DİPNOTLAR

120 Selçuk Hâtûn, Çelebi Sultan Mehmed'in kızı, Fâtih'in halası, hanedanın en muteber rükünlerindendi.

121 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 282 vd. Esas metnin 14, 15, 16, 17. sayfalarında takdim-tehir bulunmaktadır. Bu sebeple II. Bayezid döneminde istinsah edilen nüshalar daha tutarlı görüldüğünden sadece tertibde bu nüshalar esas alınmıştır. Dolayısıyla 14. ve 16. maddelerdeki tercüme metinler yukarıda orijinal Arapça metinlerden kısmen farklılık göstermektedir.

122 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 363 vd.

123 II. Bayezid zamanında yapılan tercümede, bu kiliseleri camiye çevirmenin şer'î hükmü, "kahr u galebe ile feth olunan memleketlerde, Padişah dilediği gibi tasarruf etme hakkına sahiptir" şeklinde açıklanmıştır.

124 Bkz. BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 43a vd.

125 Burada önemle şunu beyan edelim ki, Türkçe olarak II. Bayezid zamanında hazırlanan tercüme vakfiyede bulunan Şeyh Vefâ-zâde Camii ile alakalı kısım, orijinal vakfiyede bulunmamaktadır. Demek ki, Fâtih'e ait vakıf olduğu için sonradan birleştirilme yoluna gidilmiştir.

126 Burada dikkat çekmemiz gereken bir nokta da, Darü't-Talim ile alakalı kısmın orijinal vakfiyede değil, II. Bayezid zamanında tercüme edilen Türkçe Vakfiye'de yer almasıdır.

127 Özellikle kura diye zikretmemizin sebebi, bunların irsadi vakıf, yani tahsisat kabilinden vakıf mahiyetinde araziler olması sebebiyledir.

128 Özellikle kura diye zikretmemizin sebebi, bunların irsadi vakıf, yani tahsisat kabilinden vakıf mahiyetinde araziler olması sebebiyledir. Evkaf defterleri, bu araziyi kendi arasında bazı taksimata tabi tutmaktadır. Şöyle ki;

Arazisi vakıf olan ve ancak içinde mülk binalar ve dükkânlar, bulunan veya hem arazisi ve hem de içindeki binalar vakıf olan araziler.

Tahsisat kabilinden vakıf arazi olup da müşahere yoluyla icareye verilerek gelir sağlanan araziler.

Tahsisat kabilinden vakıf arazi olup da aylık belli bir bedel ile icareye verilerek gelir sağlanan araziler.

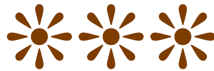
Balıkçılar çarşısı olarak tahsis edilen vakıf araziler.

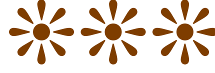
Kale duvarına bitişik vakıf araziler.

Kısaca, vakıf araziler, ya hem arazisi ve binası vakıftır; veya boş vakıf arazi olarak kiraya verilmektedir veya da arazisi vakıf ve içindeki binalar mülkdür. Bütün bu ayrıntılar için Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 36b vd.

129 II. Bayezid döneminde hazırlanan Türkçe Vakfiye'de bu sayı 35 olarak zikredilmiştir.

130 Vakfiyede bahsi geçen Evkaf Defteri Kablı- zade ve Fenarizade'nin kaleme aldıkları Evkaf Defteridir. Bu defterin bir benzeri de II. Bayezid zamanında 895/1490'da hazırlanmıştır. Bu defterdeki Bezzazistan kayıtları t için bkz. BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. lb vd., 7a vd.; Ayrıca benzeri diğer bir defterdeki Bezzazistan kayıtları için bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. la vd. Evkaf Defterleri, vakıfların sınırları ve özellikleri hakkında daha ayrıntılı bilgiler vermektedir. Mesela, tabi dükkânları sayarken, Bezzaistan duvarına bitişik ve genellikle kuyumcuların bulunduğu dükkânları, Gelincik Pazarı dükkânlarını, bunların karşısında yer alan dükkânları, takyeci dükkânlarını, Yahudi dükkânlarını ve bunların karşısında

bulunan dükkânları, kebe- cilere ait dükkânları, Çakır Ağa Mescidi karşısındaki dükkânları, hallaç ve boyacı esnafı dükkânlarını, papuççular ve na'lbendlerin dükkânlarını, ciltçi dükkânlarını ayrı ayrı saymaktadır

131 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 63b vd.

132 Bkz. BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 7a vd.; Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 181.

133 Bkz. BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 20b vd.; Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. vrk. 55a vd.

134 Orijinal vakfiyede, vakıf çarşılar burada bitmekte ve hanlar başlamaktadır. Ancak Türkçe Vakfiyede ilave epeyce dükkânlar bulunmaktadır. Orijinal vakfiye bunları diğer akarlar başlığı altında zikretmektedir. Krş. BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 9a vd.; Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 21a vd., 55a vd.

135 Bkz. BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 14b vd.

136 Bkz. BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 13a, 14a vd.

137 Bkz. BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 9a vd., 36a vd.; Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 49a vd.

138 Bkz. BA, Mâliyeden Müdevyer Defter, nr. 19, vrk. 29a vd.

139 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 239 vd.

140 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 54a vd.; BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 19b vd.

141 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 74b vd.; BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. Vrk. 21b.

142 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 88b vd.

143 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 81b vd.; BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 25a vd.

144 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 177a vd.; BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 24a vd.

145 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 81b vd.

146 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 83a, 93b vd.

147 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 185.

148 Türkçe vakfiyede, bu kısım bulunmamaktadır.

149 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. 0. 64, vrk. 34a vd.

150 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 34a vd.; 241 vd.

151 Bkz. BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 43b vd.; Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 310 vd

152 Krş. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 408 vd.

153 Bkz. BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 26a vd.

154 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 194 vd.

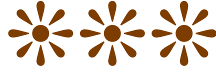
155 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 70a vd.; 81a vd.; 100a vd.

156 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 27b vd.

157 Bkz. BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 18a vd.

158 Bkz. BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 30a vd.

159 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 22b vd.

160 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 216 vd.

161 Bkz. BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 9a vd.; Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 217.

162 Bkz. BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 31a vd.

163 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 25a vd.; 212 vd.

164 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 210

165 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 210.

166 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 77b vd., 209 vd.

167 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 236 vd.

168 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 239 vd.

169 Bkz. 'Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 246 vd.

170 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64,

171 ; vrk. 249 vd.

172 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 347 vd.

173 Bkz. BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 41a vd.; Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 299 vd.

174 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 230 vd.

175 Bkz. BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 19, vrk. 38a vd.; Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 252 vd.

176 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 261 vd.

177 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 50b vd.; BA, Mâliyeden Müdevver Defter, nr. 9, Vrk. 39a vd.

178 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 262 vd.

179 Bkz. Muallim Cevdet Yazmaları, nr. O. 64, vrk. 257 vd.

